

OULU

PAKKAHUONEENKATU 9A

Kaupunkiarkeologinen valvonta ja kaivaus

MUSEOVIRASTO

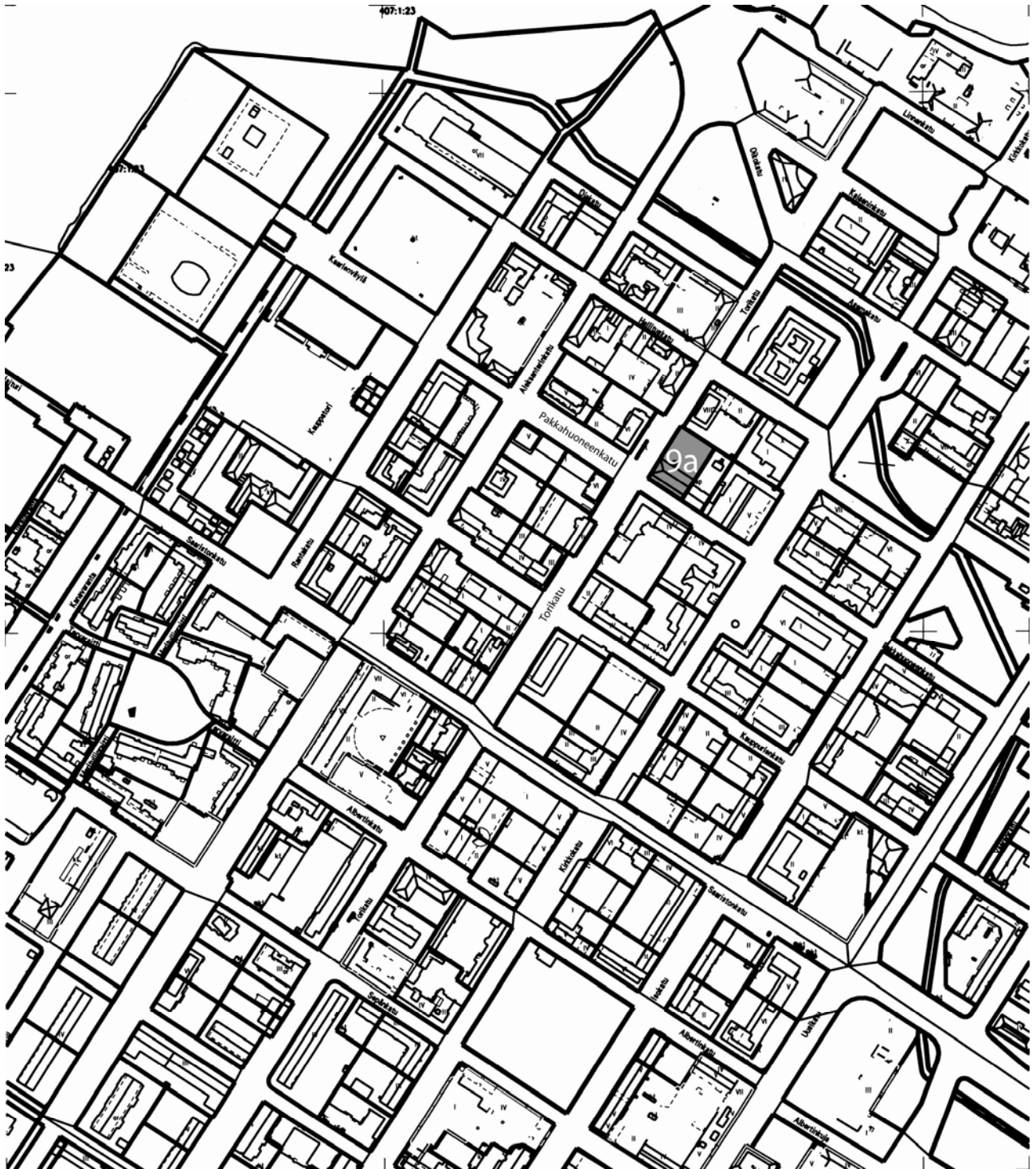
Arkeologiset kenttäpalvelut

Toni Kesti

2011

Tiivistelmä

Oulussa Pakkahuoneenkatu 9a:ssa suoritettiin arkeologinen kaivaus kaupunkiarkeologisessa inventoinnissa (Museovirasto 2002/2007) 1. luokkaan määritetyllä alueella liittyen alueella suoritettuun arkeologiseen valvontaan. Alue on ollut 1600-luvun korttelialuetta ja aikaisemmissa koekaivauksissa (Museovirasto 2005) on löytynyt kulttuurikerroksia näiltä ajoilta. Kerrokset olisivat tuhoutuneet kokonaisuudessaan sadevesiviemärin rakentamisen yhteydessä. Kenttätyöt suoritettiin 17.- 27.5.2011. Kaivauksissa löytyi kivisiä rakenteita ja esineitä 1700-luvulta. Pohjakerroksista löytyi myös hieman 1600-luvun esineistöä.

MK. 1:4000
Oulun peruskartta 2002
Lähde: Oulun Kaupungin tekninen keskus
(Pohjoinen on suoraan ylöspäin)

Lisäykset: Juuso Vattulainen 9.9.2011

Sisällysluettelo

Arkisto- ja rekisteritiedot	2
1. Johdanto	3
2. Kaivausalueen tutkimushistoriaa	4
2.1 Kaivausalueen historia	4
3. Valvonta	5
3.1 Valvottavan alueen alkutilanne	5
3.2 Viheralue (B-luokan aluetta)	5
3.3 Pihan asfaltoitu tie (A-luokan aluetta)	5
3.4 Teräsrakenteisen aidan vierusta 9b tontilla (A&B)	6
4. Kaivaus	6
4.1 Tutkimusmenetelmät	6
5. Kaivauksen kulku ja tehdyt havainnot	7
5.1 Pohjoisosa	7
5.2 Eteläosa	8
5.3 Rakenne 1	9
5.4 Rakenne 2	9
5.5 Rakenne 3	9
6. Esineistö	10
7. Yhteenveto	11
Lähteet	12
Luettelot	
Yksikköluettelo	13
Karttaluettelo	16
Valokuvaluettelot	18
Kartat	22
Kuvataulut	39
Stratigrafinen matriisi	43

Löytöluettelo on liitetty Museoviraston arkeologisten kokoelmien päälueeseen, ja se on lisäksi liitetty raportin pdf-versioon.

Arkisto- ja rekisteritiedot

Oulu, Pakkahuoneenkatu 9A 2011

Oulu, 1. Kaupunginosa, kortteli nro. 15, tontti nro. 1

Tutkimuksen laatu	Arkeologinen valvonta ja kaivaus
Kohteen ajoitus	1600-1800
Peruskarttalehti	MK 1:4000
Koordinaatit	lat 65° 0.81' lon 25° 28.215' (ETRS89)
Maanomistaja	As. Oy Oulun Länsikulma
Tutkimuslaitos	Museovirasto/Arkeologiset kenttäpalvelut
Kaivausten johtaja	Toni Kesti
Valvojat	Toni Kesti ja Juuso Vattulainen
Kenttätyöaika	Valvonta 11.5 - 27.5 ja 21.6.2011 Kaivaus 17.5.-27.5.2011
Tutkitun alueen laajuus	Kaivaus 15 m ² , Valvonta n. 300 m ²
Tutkimuksen kustantaja	As. Oy Oulun Länsikulma
Digikuvat	DG 2198:1 - 84
Diakuvat	D 61657:1 - 23
Löydöt	KM 38853:1 - 150
Diarointipäivämäärä	19.8.2011

1. Johdanto

Pakkahuoneenkatu 9a:n pihan perusparannuksen yhteydessä suoritettussa arkeologisessa valvonnassa huomattiin kaivurikaivannon profiilissa puu- ja kivirakenteita, jotka sijaitsevat Museoviraston kaupunkiarkeologisessa inventoinnissa (Museovirasto 2002/2007) 1. luokan suojelualueeksi määritetyllä alueella. Suojelualue on alue, jolla sijaitsee muinaismuistolain (295/63) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Alueelle oli tarkoitus asentaa sadevesiviemäri syvyydelle 3,72 mpy, joka leikkaa alueen vanhimpia kulttuurikerroksia. Tämän vuoksi suoritettiin arkeologiset kaivaukset tarpeelliselta alueelta, jonka suuruus oli 7,5 m x 2 m ja ulottui noin puolentoista metrin syvyyteen pohjahiekkaan asti.

Kaivauksen rahoitti As Oy Länsikulma ajalle 17.5.- 27.5.2011 ja määrärahan suuruus oli 21 500€ Kaivaushenkilöstöön kuului kolme kaivajaa, tutkimusapulainen sekä kaivaustenjohtaja. Kaivauskalusto vuokrattiin Oulun yliopiston arkeologian laboratoriolta. Kaivaustenjohtajalla ei ollut vielä maisterin tutkintoa, joten kaivaus toimi osittain FM Mika Sarkkisen ohjauksessa. Kaivausten jälkityöt tehtiin 11.8.-11.9.2011 kaivaustenjohtajan ja tutkimusapulaisen toimesta. Esineiden konservointi teetettiin Oulun yliopiston arkeologian laboratoriossa.

Oulussa 11.9.2011

Toni Kesti
Kaivaustenjohtaja

2. Pakkahuoneenkatu 9:n tutkimushistoriaa

Oulun kaupungista on tehty kaupunkiarkeologinen inventointi liittyen Vaasa ja suurvalta-ajan kaupunkiarkeologiseen inventointiprojektiin (Ikonen, Tiia & Mökkönen, Teemu 2002, Titta Kallio-Seppä 2007). Inventoinnista selviää, että Pakkahuoneenkatu 9a:ssa sijaitseva kaivausalue sijoittuu Nikodemus Tess vanhemman vuoden 1649 kartassa ja Claes Claessonin vuoden 1651 kartassa korttelialueen reunalle. Pakkahuoneenkatu 9b:n tontilla on sijainnut tullihuone ja tonttien poikki on kulkenut kaupungin tulliaita. Tontit on määritetty samassa tutkimuksessa 1. luokan kohteisiin niin tutkimuksellisesti kuin suojelullisesti, sillä ne sisältävät todennäköisesti säilyneitä muinaisjäännöksiä.

Tontilla on tehty koekaivaus 2005 (Sanna Lipponen, Museovirasto). Kaivauksessa avattiin Pakkahuoneenkatu 9a:n tontille n. 7,5 m² suuruinen alue ja Pakkahuoneenkatu 9b:n tontille 2 kaivausaluetta, 4,4 m² ja 2 m² suuruiset alueet. Koekaivausten 9a:n tontilla sijaitseva alue sijoittuu 2011 suoritettujen arkeologisten kaivausten lounaispuolelle. Koekaivauksissa tältä alueelta löydettiin kulttuurikerroksia aina 1600-luvun alusta lähtien.

Pakkahuoneenkadulla on suoritettu myös katutöihin kohdistuvaa arkeologista valvontaa 2009 (Marika Hyttinen, Museovirasto), jolloin suurin osa rakenteista ajoitettiin kuuluvaksi 1700-luvulle. Alueella ei tällöin havaittu juurikaan 1600-luvulle sijoittuvia rakenteita.

1800-luvulta eteenpäin tontin rakennushistoria on selvitetty arkkitehtitoimista Archeus Oy:n rakennushistoriallisessa selvitystyössä Riikka Kemppaisen toimesta 2005.

2.1 Tutkimusalueen historia

Tontilla on ollut asutusta jo 1600-luvun alusta lähtien Oulun vanhimmista kartoista päätellen (Nikodemus Tess vanhempi, Claes Claesson). Pakkahuoneenkatu 9a tontti sijoittuu aivan korttelialueen reunaan ja sen poikki kulki tulliaita. Viereisellä 9b tontilla on ollut tullihuone. On mahdollista, että kaivausalue sijoittuu juuri kohtaan, jossa on 1600-luvulla ollut tie (kuva 1).

1600-luvulla kaupungin suu oli laaja ja se erotti yhdessä siitä etelään päin sijoittuneen matalan lahden kanssa Heikkolanniemen, jota ei nykyään enää ole olemassa kuten ei ole lahteakaan. Lahti kutistui 1700-luvulle mentäessä pieneksi lammeksi, joka sijaitsee nykyisen tutkimuskohteen länsipuolella.

1763 Martin Hackzellin laatimassa kartassa kohde kuuluu Oulun kolmanteen kortteliin, eli Peltokylään. Tällöin korttelissa on ollut 13 pientä tonttia.

1800-luvulla pientä lampea ei ollut enää olemassa. Tämän vuosisadan vaiheista tontilla on paljon tietoa ja Kemppaisen (2005) selvityksen mukaan 2011 kaivetun alueen pohjoisosassa on sijainnut 1828 rakennettu myyntipuoti/kamari sekä 1884 laadituissa rakennuslupapiirroksissa kaivausalueen eteläosaan ulottuu todennäköisesti rakennus. Tämän jälkeen kaivausalueella ei ole selvityksen mukaan ollut rakennusta. Jatkosodassa 1944 koko tontti paloi pientä 9b:n tontilla olevaa taloa lukuun ottamatta maan tasalle pommituksien vuoksi.

3. Valvonta

3.1 Valvottavan alueen alkutilanne

(kuvat; DG 2198: 1 - 10; D 61657: 1; Kartat 1, 6)

Arkeologisen valvonnan alkaessa suurin osa Pakkahuoneenkatu 9a pihasta oli kaivettu pohjaan asti ja täytetty eristyshiekkalla. Valvottavaksi jäi viereiselle tontille menevä asfalttitie, joka on Lipposen (2005) koekaivauksissa määritetty A-luokkaan, viheralue (B-luokka) ja viereisen tontin puolella teräsrakenteisen aidan vierusta (A- ja B-luokka).

Pyysimme kaivinkonekuskia kaivamaan loivan profiilin pihamaan ja ajoluiskan väliin, josta voitaisiin nähdä paremmin koko kulttuurikerroksen kattavuus syvyysuunnassa. Kaivetun pihan ja pihan asfalttitiien välissä oli jo valmiiksi lähes kaksi metriä syvä kaivanto, joten kaivinkoneen tehtäväksi jäi vain tasoittaa profiili, jonka jälkeen putsasimme sen lastoin. Profiilissa (profiili A, kartta 6) näkyi melko selkeä stratigrafia alkaen aina moderneista asfaltin perustuskerroksista alkaen pohjahiekkaan asti. Profiilin vasemmassa päädyssä (länsipääty) näkyi runsaasti melkoisen kookkaita kiviä, jotka saattoivat liittyä rakennuksen kivijalkaan. Kiveys päättyi isoon kiveen. Profiilissa näkyi kiveyksen alla tumma puuroskainen kerros, ja sen yhteydessä lautoja. Profiilin oikeassa reunassa oli myös muutamia kohtalaisen hyväkuntoisia lautoja kahdessa kerroksessa. Ylempänä profiilin oikeassa osassa erottui heti asfaltin perustuskerroksen alla tiilimurskainen kerros. Profiilista löytyi myös esineistöä viitaten ainakin 1700-lukuun fajanssin ja liitupiipun varsien perusteella. Löytöjä ei talletettu niiden epätarkan kontekstin vuoksi. Profiilin stratigrafian perusteella alueella sijaitisi siis kiinteitä muinaisjäännöksiä, jotka ovat muinaismuistolain suojelemia kohteita.

Pihanrakennustöihin liittyi oleellisesti sadevesiviemärin veto 9a tontin luoteisnurkasta. Tämä työ vaati puhtaaseen pohjahiekkaan asti kaivamista, joten se tulisi tuhoamaan myös kaikki sen tiellä olevat kulttuurikerrokset. Putken vetämistä muutettiin niin, että se tuhoisi mahdollisimman pieneltä alalta arkeologisia kohteita ja tähän alaan tehtiin pelastuskaivaukset.

Kulttuurikerroksen ylin pinta katsottiin ylimalkaisesti profiilista, mutta todettiin kaivamalla asfalttia pois ajoneuvoluiskalta ja vähän kerrallaan noin 0,5m syvyyteen kunnes pintalöytöinä alkoi tulla liitupiipun varsia. Koalueella kulttuurikerroksen pinta saavutettiin syvyydessä 447 mpy.

3.2 Viheralue (B-luokan aluetta)

(kuvat; DG 2198: 16 - 17; kartta 2)

Viheraluetta leimaa maan sekoittuneisuus teräsrakenteisen aidan vierestä noin metrin leveydeltä. Muuten maa aines on multaista ja juurista (paikalla ollut pensaita). Alue vaikuttaisi kokonaisuudessaan melko sekoittuneelta, eikä siinä ole rakenteita havaittavissa. Syvemmältä alueella tulee vastaan savea ja hiekkaa. Alueen länsireunasta kuvattiin profiili (DG 2198: 17), joka on melko samanlainen kuin profiili-A ja pihatien reunasta otettu profiilikuva. Profiilissa näkyy selvä tiikerros ja sen alla ohut puuroskakerros, hiilinen kerros sekä likaista hiekkaa.

Alue kaivettiin kaivinkoneella pohjaan saakka, jossa vastaan tuli lopulta savinen kerros, mikä liittyyne mariiniseen sedimentaatioon. Rakenteita ei havaittu alueella lainkaan.

3.3 Pihan Asfaltoitu tie (A-luokan aluetta)

(Kuvat; DG 2198: 23, 30, 31, 36, 37; Kartta 3)

Pihatien Torikadun puoleiseen päähän oli tehty pelastuskaivauskuoppa. Pihatyömaamiehille oli ohjeistettu asfalttitiien kaivamisen maksimisyvyys profiilin A:sta näkyvien muinaisjäännösten perusteella noin 0,5 m asfaltin pinnasta katsottuna. Tarkastettuani hieman myöhemmin vaakitseamalla asfaltin reunasta, huomasin että maata oli poistettu noin 84-90cm syvyydelle asti noin 22m matkalta Torikatua kohden (Kuva DG 2198:23). Näin syvälle kaivanto ei kuitenkaan ulotu 9b-tontin rajalla, sillä kaivanto loivenee pintaa kohden koska 9b-tontti sijaitsee korkeammalla. Työmiehille huomautettiin kaivaussyvyydestä ja he korjasivat asian profiilin-A ylimpien lautarakenteiden korkeuden mukaan. Ylemmät kulttuurikerrokset on kaivaussyvyyden perusteella tuhoutunut liian syvälle kaivetun alueen osalta, mutta alimmat kerrokset on säilyneitä. Tästä kaivannosta ei havaittu rakenteita, mutta pintapöimintana löytyi fajanssia, piiposliinia, punasavikeramiikkaa ja liitupiipun varsia, jotka eivät olleet kuvioituja. Alueella oli myöskin tiilen kappaleita ja hiiltä. Kaivaussyvyyden korjauksen jälkeen Profiilissa-A näkyvät puurakenteet ja siitä pari metriä 9b-tonttia kohden kulkeva alue on kulttuurikerroksiltaan säilynyttä. Kuvasta DG 2198:23 näkee myös tontin betoniaidan rakentamisen yhteydessä kaivettu moderni kaivanto, joka on vaaleaa hiekkaa ja leikkaa pelastuskaivausten perusteella kaikkia kulttuurikerroksia.

Pihantien valvonnassa havaittiin vanha viemäriputki, joka on samanlainen kuin pelastuskaivauksissa havaittu putki. Sen löytökohta on myös linjassa kaivauksissa löydetyn viemäriputken kanssa. Voidaan olettaa, että tämä moderni 1900-luvulla kaivettu putkikaivanto leikkaa kaikkia kulttuurikerroksia sen kulkualueella, kuten pelastuskaivausalueellakin. Kuvasta DG 2198: 31 voidaan nähdä modernin viemäriputkikaivannon leikkaamaa alkuperäistä stratigrafiaa, jossa nähdään tiilikerros ja sen alla hiilinen kerros.

3.4 Teräsrakenteisen aidan vierusta 9b tontilla (A- ja B-luokan aluetta)

(Kuvat; DG 2198: 81 - 84; Kartta 4)

Teräsrakenteisen muurin vierustan kaivuun yhteydessä ei havaittu säilyneitä kulttuurikerroksia. Kaivettu maa oli sekoittunutta, luultavimmin muurin rakentamisen yhteydessä tuhoutuneista mahdollisista kulttuurikerroksista. Maa oli tumman harmaan ruskeaa, seassa oli muutamia tiilenkappaleita, metalliromua ja pari palaa punasavikeramiikkaa. Alueen pohjoispäässä havaittiin mahdollisen kivijalan pätkä, jonka päällä oli teräsbetonista valettu tasainen osa. Kivijalan läheisyydestä paljastui myös sotkuinen sykkyrä harjaterästä ja paksuhkoa metallilankaa. Kaivannon syvyys kauttaaltaan oli noin 1.8m, leveys pohjalla noin 50 - 60 cm. ja asfaltin tasolla noin 1m.

4. Kaivaus

4.1 Tutkimusmenetelmät

Kulttuurikerroksien ylin pinta oli alueella määritetty jo pelastuskaivauksia edeltäneellä valvontajaksolla poistamalla kaivinkoneella maata ohuina kerroksina (DG 2198: 6, 10). Kulttuurikerroksien indikaattorina pidettiin liitupiipun katkelmia, joita alkoi esiintyä noin 0,5 metrin syvyydellä.

Kaivausalue avattiin kaivinkoneella kulttuurikerroksen pintaan asti, josta kaivamista jatkettiin lastoin. Kaivaukset suoritettiin stratigrafisten kerrosten mukaan. Asfalttia ja sen perustuskerroksia ei kirjattu stratigrafiaan.

Kaivausalueen valintaan vaikutti yksinomaan pihankunnostustöiden yhteydessä vedettävä sadevesiviemäriin putki, jota varten täytyi kajota pohjakerrokseen asti. Sadevesiputken kulkua muutettiin siten, että arkeologisia kerroksia täytyisi tuhota mahdollisimman vähän. Lopuksi avattiin

aivan tontin luoteiskulmasta 7,5m x 2m kokoinen alue arkeologisia tutkimuksia varten. Kaivausalue suunnattiin tontin suuntaisesti, jolloin kaivausalueen pitempi sivu kulkee Torikadun suuntaisesti (23°) ja lyhyempi sivu Pakkahuoneenkadun suuntaisesti (noin 113°). Kaivausalue mitattiin suoraksi tontin betoniaidan ja viereisessä korttelissa sijaitsevan rakennuksen mukaan käsisuuntakehän sekä linjakeppien avulla. Arkeologisesti tutkittuja kuutioita oli noin 14m². Kaivausalue katkaisi Pakkahuoneenkatu 9b:n tontille kulkevan tien, joten sinne oli sitä ennen rakennettava väliaikainen ajoneuvoramppi.

Koordinaatisto on sidottu kaivausalueesta pohjoiseen päin olevan talon kulmaukseen, joka toimii koordinaatiston origona X = 550, Y = 557,63 (Kartta 7). Korkeus paikalle saatiin As. Oy Oulun Länskulman rakennuksen kivijalan yläreunasta (570 mpy). Vaakituskoneen korkeus mitattiin joka aamu uudestaan kivijalasta, sillä kaivausalueen ympäristö muuttui jatkuvasti siinä meneillään olevan työmaan johdosta, eikä koneelle voitu asettaa kiinteää pistettä. Koneetta täytyi siirtää myös kesken päivän muutamia kertoja.

Kaivausta dokumentoitiin jatkuvasti kaivaustenjohtajan, sekä tutkimusavustajan kaivauspäiväkirjalla. Stratigrafiset yksiköt tallennettiin profiili- ja tasopiirroksiin sekä esineet tallennettiin yksiköittäin omiin pusseihinsa löytömateriaalin mukaan (KM 38853:1 - 150). Ajoittavat ja erikoiset löydöt (liitupiipun kopat, kolikot, kupariesineet, erikoinen keramiikka yms.) mitattiin paikalleen sentin tarkkuudella x, y ja z-koordinaateissa stratigrafisessa yksikössään. Kaivausten etenemistä tallennettiin jatkuvasti digi- ja diakameralla (Digikuvat arkistointinumerolla DG 2198:1-84 ja diakuvat D 61657:1-23).

Kaivaus sijaitsi rakennustyömaalla, joten kaikilla kaivaushenkilökunnalla tuli olla kypärät, huomioliivit sekä turvakengät. Kaivinkoneen apua käytettiin isoimpien kivien poistamiseen.

5. Kaivauksen kulku ja tehdyt havainnot

Kaivausalue avattiin kaivinkoneen avulla 17.5.2011. Pihan asfaltin pinnasta mitattuna maata poistettiin noin 50 cm. Tämän jälkeen kaivausalue puhdistettiin ja piirrettiin (kartta 8). Kaivausalueesta huomasi nopeasti, että se on varsin kaksijakoinen ja jakautuu erilaiseen pohjoisalueeseen ja eteläalueeseen. Kaivausaluetta lisäksi leikkasi sen koilliskulmasta selvästi moderni kaivanto liittyen todennäköisesti tontin rajalla kulkevan betoniaidan rakentamiseen.

Pohjoisalue muodostui tummasta kivisestä maasta, josta löytyi paljon sekalaista löytöaineistoa viitaten sekoittuneeseen kerrokseen. Pohjoisalueella oli myös hieman hyvin lahonnutta puuainesta.

Eteläalue koostui vaaleasta vähälöytöisestä hiekasta ja muutamasta isosta kivistä. Pohjois- ja eteläaluetta erotti yksikkö, joka oli melko homogeeninen likainen hiekka Kerroksesta tuli hyvin erityyppisiä löytöjä. Tämä erottaja paljastui myöhemmin moderniksi putkikaivannoksi liittyen ehkä 1940-luvulla tuhoutuneiden rakennuksien viemärointiin.

5.1 Pohjoisosa

Kaivausalueen pohjoisosan päällimmäinen stratigrafinen yksikkö (SY2) oli sekalaista likaista pintamaata, jossa oli sekoittuneena modernia esineistöä. Kerros sekoittui luultavasti konekaivuun vuoksi ja se oli hyvin ohut. Sekoittuneen kerroksen alta paljastui ensimmäinen varsinainen kulttuurikerros SY4, josta löytyvä aineisto todisti sen olevan jo vanhempaa, 1700-luvun jälkipuoliskolta (kuvat 2 ja 3). Kerroksesta löytyi paljon tiiliä ja tiilimurskaa sekä hieman lahonnutta puuta ja puuroskaisia läikkiä. Kerroksessa oli myös hiilenpalasia, ja erityisesti SY4:n sisällä sijainnut SY3 (DG) oli erityisen palanut noin 1m x 1m kokoinen alue, josta löytyi lähinnä palanutta lasia ja muutama rautanaula. Tämä kerros voi olla vivahdus vuoden 1773 tai 1800-luvulla riehuneista kaupunkipaloista, jonka varsinainen palokerros lienee tuhoutunut asfaltin perustustöitä tehdessä. SY4 kerroksesta löytyi myös erikoinen kivinen rakenne (rakenne 2; kuva 10, kartta 11).

SY4:n alapuolelta kaivauksen pohjoisosasta paljastui paksu kerros, joka koostui voimakkaasti hiiltyneistä palasista (kuva 4, kartat 12, 13). Tämä SY12, saattaa olla vuoden 1705 tai 1773 palokerros. Mitään suoraan ajoittavaa esinettä ei siitä löytynyt. Todennäköisempää on, että palokerros on silti vuonna 1773 riehuneen palon aiheuttama, sillä sen päällä olevan SY4 kerroksen löydöt viittaavat 1700-luvun loppuun. Huomionarvoisin löytö palokerroksesta on Westerwald-keramiikan sirpale, joka on luultavasti peräisin kolpakosta (kuva 5). Sen kadmiumin violetti koristelu ilmaantui tämän tyyppiseen keramiikkaan vuodesta 1665 lähtien (Hurst *et al.* 1986).

Paksun palokerroksen alla on tiivis kiveys, joka koostui noin nyrkin kokoisista kivistä (rakenne 3; SY14, kuva 6, kartta 14). Tässä kerroksessa oli myös pari lahonnutta lankkua. Kerros sijoittuu ajallisesti ajallisesti ehkä juuri ennen 1773 paloa, sillä siitä löytynyt piiposiini ajoittaisi sen kuitenkin vuoden 1760-jälkeiseksi ajaksi. Muut löydöt kerroksesta rajottuvat punasavikeramiikkaan, ikkunalaasiin, muutamaan liitupiipun varteen ja palaneeseen pieneen kuparikappaleeseen.

SY14-kerroksen isossa kivessä ja muutamissa sitä vierustavissa pienemmissä kivissä oli paljon helposti havaittavaa valkoista materiaalia, josta otimme näytteen tunnistamista varten. Näytettä testattiin Oulun yliopiston arkeologian laboratoriossa yksinkertaisella suolahappo-rikkihappokokeella, mikä paljasti aineessa olevan runsaasti kalkkia. Kokeessa näyteaineksen päälle tiputetaan pipetistä hieman suolahappoa, ja sen jälkeen rikkihappoa. Mikäli näyteaines kuplii voimakkaasti, sisältää se kalkkia. Aines on siis todennäköisesti laastia liittyen kivirakenteeseen.

Yksikön yhteydessä löytyi myös ohut SY16 kerros, joka oli erikoinen johtuen sen hyvin kovasta rakenteesta. SY16 oli tiilimurskan ja saven sekoitusta, mitä oli vaikeaa kaivaa lastalla. Yksikön löydöt olivat vaatimattomat koostuen rautanaulasta, pienestä iridisoituneesta pullolasin sirpaleesta ja liitupiipun kappaleesta (kartta 15).

Alimmaisena löytyi pohjahiekka (SY15, kartat 15, 16), jossa oli kuitenkin jonkun verran maatuovasta aineksesta aiheutuvia läikkiä. Tämä lienee kuulunut Oulun vanhan Heikkolanniemen erottaneeseen matalikkoon (Virkkunen, 1953). Matalikkoa on ympäröinyt 1600-luvulla oulun kaupungin kortteleita, josta esineistöä on voinut päätyä veteen. Esineistä löytyi 1600-luvulle ajoittuva liitupiipun katkelma (kuva 9) ja saumallinen 'helmi' (KM 38853:125) joka voi olla vaate- tai hattuneulan pää. Sen valmistusmateriaali on arvoitus.

5.2 Eteläosa

Eteläaluetta hallitsi ensisilmäyksellä vaalea hiekka (SY1, kartta 8). Tummaa hiiltä, tiiliä, hiekkaa ja lahonnutta puuta sisältänyt kerros (SY5) erotti sen suurimmaksi osaksi modernista kaivannosta (SY8). Aivan eteläpäässä oli SY6, joka on SY1:sta selvästi tummempi likaisen hiekan kerros. SY1 oli melko vähälöytöinen ja saattoi olla täytehiekkaa, jolla kivijalka on täytetty. Kerros poistettiin lopulta lapioiden.

Vaalean hiekan (SY1) ja tumman (SY5) kerroksen välissä paljastui erikoinen ja monimutkaisen kerrosrakenteen omaava yksikkö (SY7). Siihen liittyi eriväristen savien ja hiekkojen ohuita kiemurtelevia kerroksia (kartat 9, 10, 11). Kerroksesta ei löytynyt suoraan ajoitettavia esineitä. Kerroksen SY5 löydöt saattavat liittyä pääsääntöisesti sen alla sijainneeseen rakenteeseen (rakenne 1. kuva 7, kartat 10, 11, 12). Löydöt koostuvat lähinnä erityyppisiin keramiikan sirpaleisiin, rautanauloihin, ikkunalaasiin ja muutamaan 1700-luvun puoliväliin ajoitettavissa olevaan liitupiipun osaan.

SY6 ja sen alla oleva SY9 olivat lopulta SY1 sisäisiä kerroksia, eikä niiden löytöaineisto ollut kovin laaja. Löydöistä silti mainittava yksikön SY6 noin puolen kilon painoinen rautakappale, luultavasti rautapadan reuna. SY9-kerroksesta löytyi niinkään melko kookas fajanssiastian sirpale, jossa oli koristeluna tähti ja toisella puolella numeroita.

Rakenteen 1 alapuolella oli selvästi uusi tumma erottuva kerros SY10. Kerroksen pinta oli "tallautunut" hyvin tasaiseksi. Yksikössä oli selvästi paljon hajoavaa orgaanista alkuperää olevaa

ainesta värjäten sen tummaksi, mutta ei varsinaisesti hiiltyneeksi. SY10 löydöt viittaavat 1700-luvun alkupuolelle liitupiipuista päätellen, mutta niiden ajoitukset eivät ole aivan varmoja (KM 38853:76, 81, 82, 83). Yksiköstä löytyneet piiposliinin sirpaleet (KM 38853:71) viittaavat tosin 1760-luvun jälkeiseen kerrostumaan, sillä sitä alettiin valmistaa Englannissa vasta 1760-luvulla. Yksikössä on myös jonkin verran pahasti lahonneita lautoja. Nämä voivat liittyä rakenteeseen 1 ollen rakenteen lautalattiaa.

SY10-kerroksen alapuolella löytyi samanlainen pohjahiekka (SY15) kuin kaivausalueen pohjoispuolellakin.

Kaivauksen päätyttyä kaivauskuoppaan asennettiin sadevesiputki, ja se peitettiin sitä eristävillä kerroksilla roudan estämiseksi.

5.3 Rakenne 1

Vähälöytöisestä puhtaasta hiekasta muodostunutta kerrosta päätimme kaivaa ajanpuutteen vuoksi lapiolla. Hiekkaa poistettuaamme, huomasimme isoista kivistä koostuvan yhtenäisen rakenteen, jolla vaikutti olevan melko suorakulmainen muoto (kartta 10, 11, 12). Rakennekivet vaikuttivat olevan myöskin melko suorakulmaisia. Rakenteen yhteydessä löytyi myös puuta ja jonkin verran tiiltä. Rakenteen mitat ovat kaivausalueella noin 3,5 m pituussuunnassa ja 1,5 m leveysuunnassa. Rakenne tulkittiin talon kivijalaksi sen säännönmukaisuuden vuoksi. On epäselvää onko rakenne katkennut modernin kaivannon (SY8) vuoksi ja jatkuuko se pohjoispuolellekin (rakenne 2, kuva 10). Pohjoispuolen kivet ovat kuitenkin huomattavasti huonommin tulkittavissa talon kivijalaksi eivätkä ne muodosta niin selvää yhtenäistä kiveystä kuin kaivausalueen eteläpuolella. Rakenne jatkuu todennäköisesti kaivausalueen ulkopuolelle itään päin, mahdollisesti myös Torikadun alle.

Esineistöä löytyi rakennuksen yhteydestä lähinnä kerroksista SY1, SY5, SY7 ja SY13, sekä rakenteen alta SY10:stä. Rakenteen alla oleva SY10 ja siitä löytyvän esineistön perusteella voidaan olettaa rakennuksen valmistuneen vasta vuoden 1773 palon jälkeen, sillä siitä löytynyt piiposliinin sirpaleet viittaisi 1700-luvun loppupuoliskolle (KM 38853: 71). Eteläpuolella palokerroksen (SY12) puuttuminen voisi olla merkki siitä, että kivijalan rakentamisen yhteydessä palokerros on kaivettu pois. Rakenteen yhteydessä olevista kerroksista löytyy myös muutama 1700-luvun keskivaiheille ajoitettavia esineitä (Kuvat 8).

Vuodelta 1884 peräisin olevalta rakennuslupapiirustuksesta näyttäisi kaivauspaikan eteläpuolelle ulottuvan jokin rakennus (Kemppainen 2005), mutta rakenteen yhteydessä löytynyt löytöaineisto ei tue olettamusta 1800-luvun lopun kivijalasta.

5.4 Rakenne 2

Rakenne 2 paljastui kerroksen SY4 kaivamisen yhteydessä (kuva 10, kartta 10, 11). Siihen kuuluu iso kivi sen pohjoispäässä ja muutamia keskikokoisia reunustavia kiviä sekä nyrkkiä isommista kivistä koostuva kiveys. Rakenne voi olla kaivausalueen eteläosan kivrakenteen 1 jatko-osa modernin kaivannon (SY8) katkaisema, sillä sen koillinen-luode suuntainen keskikokoisten kivien rivistö on suurin piirtein saman suuntainen kuin rakenteen 1 pidempi sivu. Kivirakenne myös vaikuttaisi jatkuvan vielä SY12 kerroksessa, joten sen esiintymissyvyys on suurin piirtein sama kuin rakenteella 1. Rakenteen alla on SY14 ja siihen kuuluva rakenne 3. Näillä voi olla yhteys toisiinsa.

5.5 Rakenne 3

SY14 kerros koostuu SY12 kerroksen alapuolella olevasta vähemmän hiilisestä kerroksesta, johon liittyy tiivis nyrkin kokoisista kivistä koostuva kiveys rakenne 3 (kuva 6, kartta 14). Rakenteeseen liittyy myös iso kivi, jonka päällä on kaksi lahonnutta lautaa. Kerroksessa on myös lautoja, jotka

tulevat Torikadun puoleisesta profiilista. Tämä voi olla merkki siitä, että rakenne on jatkunut torikadun alle. Huomionarvoista on se, että laudat sijaitsevat samassa syvyydessä kuin eteläalueen SY10 kerroksessa olevat laudat. Laudoitukselle yhteispiirre etelä- ja pohjoisalueella on, että ne sijaitsevat suurin piirtein rakenteiden suuntaisesti (rakenteiden 1 ja 2) niiden alla.

Rakenteessa 3 on huomiota herättävän valkoinen tahra joka on levinnyt monen kiven päälle. Kemiallisessa kokeessa tämän aineksen todettiin sisältävän kalkkia, joten on perusteltua olettaa sen olevan hyvin kalkkipitoista laastia.

Rakenteen 3 kontekstista löytyi piiposliinia, ja sen yhteyteen kuuluvat laudat on samalla korkeudella SY10 yhteydessä löytyvillä laudoilla, joten voitaisiin olettaa sen olevan 1700-luvun loppupuolelta.

6. Esineistö

Kaivauksilta löytynyt esineistö on varsin tyypillistä historiallisen ajan kaupunkikaivauksille, sisältäen paljon keramiikan sirpaleita, ikkunalasia, liitupiipun varsia ja rakennusjätettä kuten nauvoja. Muutamia erikoisuuksiakin löytyi, kuten westerwald-keramiikkaa.

1800-luku

1800-luvun kerrokset poistettiin kaivinkoneella, kun kaivausalue avattiin noin puolen metrin syvyyteen. Luultavasti 1800-luvun kerros on poistettu jo pihan asfalttitiien perustuksia tehdessä. Tämän aikakauden löytöjä voi silti olla tippunut esineistöön kaivauskuopan profiilista käsittäen esimerkiksi kirkkaan ja heikosti irisoituneen ikkunalasin. Pääsääntöisesti SY2 sekä SY8, joissa konteksti on moderni sisältää löytöjä nykyajoilta aina historialliselle ajalta sekaisin. Tämän vuoksi löytöjä ei talletettu Museoviraston arkeologisiin kokoelmiin.

1700-luku

Suurin osa kaivausalueen löydöistä, jotka voitiin ajoittaa, sijoittui 1700-luvulle ja erityisesti sen jälkipuoliskolle. Esimerkkeinä mainittakoon kaksi Aadolf Fredrikin äyriä vuosilta 1760 (KM 38853:23) ja 1769 (KM 38853:22). Myös suurin osa ajoitettavista liitupiipuista oli peräisin 1700-luvulta (Esim. KM 38853:14, 16, 17, 18, 25). Jälkipuoliskon löydöt keskittyvät enimmäkseen SY4 kerrokseen, joka oli myös yksiköistä paksuin. 1700-luvun puolivälin liitupiippuja löydettiin myös kerroksesta SY5. Suurin osa tämän aikakauden liitupiipuista tutkimusalueella oli ruotsalaisia. SY4 kerroksesta löytyi myös hieman erikoisempi liitupiipun koppa, joka oli hollantilainen Krijn Dirksen valmistama joonapiippu vuodelta 1680-1720 (KM 38853: 13, kuva 11). Samasta kerroksesta löytyi myös rautainen sirppi (KM 38853: 24, kuva 8). Piiposliinia esiintyi alimmissa kerroksissa (SY10, SY14) ennen pohjahiekkaa, ja se todistaa osaltaan niiden olevan 1700-luvun jälkipuoliskolta.

1700-luvun alun löytöjä löytyi SY10-kerroksesta, joihin kuului kuvioitu liitupiipun varsi (KM 38853:76), joka on luultavasti hollantilaista alkuperää vuosisadan vaihteesta ja muutama liitupiipun koppa, kuten Tre Kronor FR-kuviolla varustettu koppa, joka on tehty 1720-1751 hallinneen Fredrik ensimmäisen kunniaksi (KM 38853:83).

Kerroskontekstin mukaisesti voidaan myös 1700-luvun esineistöön lukea kuuluvan erilaisilla lasitteilla olevia punasaviastioita, paksua vihreää pullolasia, fajanssia, posliinia, kivisavikeramiikkaa, piitä, ikkunalasia, pari hevosenkengän jäänastaa ja runsaasti rautanauvoja.

1600-luku

Kaivauksessa löytynyt kaksi varmasti 1600-luvulle ajoittuva esine. Kyseessä on varsin

pienikokoinen liitupiipun koppa (KM 38853:126, kuva 9) ja Ruotsin kuningas Kristiinan ¼-äyri vuodelta 1632-1654 (KM 38853:127). Liitupiipun kopassa ei valitettavasti ollut leimoja tai kuvioita, mutta sen koosta ja muodosta päätellen voidaan se ajoittaa lähes varmasti 1600-luvulle ja hieman epävarmemmin 1640-luvun hollantilaiseksi piipuksi. Koppa sekä kolikko löytyi kaivauksen pohjakerroksista, joka vaikuttaisi olevan matalan veden pohjaa, ehkä satama-allasta tai kosteikko. Sen ympärillä on kuitenkin ollut ihmistoimintaa, sillä kerroksesta löytyi liitupiipun varsia 11 kpl ja jonkin verran myös punasavi- ja kivilavakeramiikan sirpaleita, ikkunalasia sekä erikoinen nuppi joko hatusta tai vaateneulasta (KM 38853:125).

7. Yhteenveto

Kaivauksella tutkittiin Museoviraston toimesta kaupunkiarkeologisessa inventoinnissa 1. luokkaan määrättyltä alueelta 14 m² kokoinen alue arkeologisin kaivauksin, koska kohdalle oli tarkoitus vetää sadevesiviemäriä niin, että se tuhoaisi kulttuurikerrokset kokonaan.

Kaivauksella löydettiin runsaasti 1700-luvulta peräisin olevaa materiaalia, kuten keramiikkaa, lasia ja liitupiippuja sekä muutamia metalliesineitä. Kaivauksessa paljastui myös kolme selvää kivirakennetta. Rakenteet ovat luultavasti rakennusten kivijalkoja peräisin 1700-luvun lopulta ja ne saattavat liittyä toisiinsa. Rakenteisiin liittyy myös puulankkuja kivirakenteiden suuntaisesti.

1600-luvun löytöjä löytyi kaivausten pohjakerroksista, kuten liitupiipun pesä ja kolikko, mutta tälle aikakaudelle sijoittuvaa rakennetta ei havaittu.

Alueella suoritettussa valvonnassa ei havaittu lisää rakenteita, mutta siellä näyttäisi olevan yhtenäinen stratigrafia, johon liittyy ainakin tiilimurskainen kerros ja sen alla olevan palokerros, sekä puuroskainen kerros noin metrin syvyydellä. Suurin osa Pakkahuoneenkatu 9A tontista käsittäen sen parkkipaikan on kulttuurikerroksiltaan täysin tuhoutunutta. Pihatien A-luokan alue on säilynyt koskemattomana lukuun ottamatta 1900-luvun alussa kaivettua viemäriputkea joka leikkaa kulttuurikerroksia pohjaan saakka sekä liian syvälle pihatöissä kaivettua aluetta, joka ei kuitenkaan yllä vanhimpiin kerroksiin asti.

Lähteet

Virkkunen, A. H. 1953. Oulun kaupungin historia 1. Kaupungin alkuajoilta isonvihan loppuun. Kirjola Oy. Toinen painos.

Hyttinen, Marika. 2010. Oulu, Pakkahuoneenkatu. Katutöiden arkeologinen valvonta. Museovirasto, rakennushistorian osasto.

Ikonen, Tiia & Mökkönen, Teemu. 2002. Oulu – Uleåborg. Kaupunkiarkeologinen inventointi. Vaasa- ja suurvalta-ajan kaupunkiarkeologinen inventointi. Museovirasto, rakennushistorian osasto.

Lipponen, Sanna. 2005. Oulu, Pakkahuoneenkatu 9. Kaupunkiarkeologinen koekaivaus, Museovirasto, rakennushistorian osasto.

Hurst, J. G., Neal, D. S., van Beuningen H. J. E. 1986. Pottery produced and traded in north-west Europe 1350-1650. Rotterdam Papers VI. Rotterdam. s. 222-224.

Åkerhagen, Arne. 2004. Svenska kritpipstillverkare och dear pipor. Stockholm.

Åkerhagen, Arne. 1985. Kritpipor. Stockholm.

Elektroninen aineisto:

Åkerhagen, Arne 2007: Kritpipor funna i Sverige. CD-ROM.

J. van der Meulen: Goudse pijpmakers en hun merken
(www.goudapipes.nl/books/Meulen/digital/index.html)

Yksikköluettelo

- SY0 Moderni kaivanto, joka on liittyy tontin rajalla olevan betoniaidan rakentamiseen. Leikkaa yksiköitä 2, 4, 11, 12, 14 ja 16. Vaalean harmaata hienoa hiekkaa.
(Kuvat DG 2198:11, 13, 15, 20, 24, 27, 32, 36, 39, 43, 44, 45; D 61657: 3, 4, 6, 9, 13, 16, 20, 22, 23; Kartat 8 - 17)
- SY1 Vaalea vähälöytöinen hiekka kaivausalueen eteläosassa. Mahdollisesti täyttöhiekkaa. Yksikön alla on SY10 ja osittain SY7. SY1 on Rakenne 1 päällä ja sisällä.
(Kuvat DG 2198:12, 14, 18, 19, 21, 22; D 61657:2, 5, 7, 10; Kartat 8 - 12, 17)
- SY2 Kaivausalueen sekoittunutta pintaa. Alla SY4, 3, ja 8.
(Kuvat DG 2198: 11, 12, 13; D 61657: 2, 3, 4, 5; Kartta 8)
- SY3 Pienehkö palanut alue SY4 sisällä. Voi liittyä vuoden 1773 paloon tai sitä uudempiin paloihin.
(Kuvat DG 2198: 11, 12, 13; D 61657: 2, 3, 4)
- SY4 Paksu kulttuurikerros kaivausalueen pohjoisosassa. Likaista tummaa hiekkaa, jossa runsaasti luuta, sekä esineistöä viitaten 1700-luvun jälkipuoliskolle. Kerroksessa rakenne 2. Yksikön alla on SY11 ja 12.
(Kuvat DG 2198: 13, 14, 15, 18, 19, 20, 24, 28; D 61657: 4, 6, 9, 13, 14; Kartat 8 - 11, 17)
- SY5 Tummaa maata, hiiltä, tiilenpaloja ja puuroskaa sisältävä kerros kaivausalueen keskiosissa. Löydöt 1700-luvun puolivälistä. Yksikön alla on SY7.
(Kuvat DG 2198: 12, 14, 19, 21; D 61657: 2, 5, 7, 10; Kartat 8 - 9, 17)
- SY6 Kaivausalueen eteläpäässä oleva tumman likaisen hiekan alue. Seassa myös hiiltä. Kerroksen alla on SY9.
(Kuvat DG 2198: 12, 14; D 61657: 2, 5, 7; Kartat 8 - 9, 17)

- SY7 Erikoinen kerros SY1 ja SY5 alla. Muodostuu ohuista mutkittlevista eri värisistä savi ja hiekka kerroksista. Alla on SY1 hiekkaa. Kerros yhteydessä rakenne 1:n.
(Kuvat DG 2198: 21, 22, 25; D 61657: 12; Kartat 9 - 11, 17)
- SY8 Moderni 1900-luvun alussa kaivettu viemärikaivanto. Leikkaa yksiköitä SY1, 4, 5, 7, 10, 12, 14 ja ehkä myös rakenteita 1 ja 2.
(Kuvat DG 2198: 14, 15, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 29, 38, 39, 42, 44, 45, 46; D 61657: 4 - 7, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 18 - 23; Kartat 8 - 17)
- SY9 Eteläpäässä sijaitseva likainen läikikäs kerros, jossa savikokkareita ja satunnaisia hiilenkappaleita. Kerroksen alla SY1.
(Kuvat DG 2198: 19; D 61657: 10; Kartta 17)
- SY10 Rakenteen 1 alla oleva tallaantunut likainen orgaanisperäinen maakerros. Löydöt viittaavat 1700-luvun alkupuolelle. Yksikön alla pohjakerros SY15.
(Kuvat DG 2198: 22, 25, 29, 33, 35, 38; D 61657: 12, 15, 17, 18, 19, 20; Kartat 11 - 14, 17)
- SY11 Kaivausalueen luoteisnurkassa oleva hiiltynyt alue. Sivuaa SY12 ja SY14. Yksikön alla SY14.
(Kuvat DG 2198: 27, 32, 39; D 61657: 16, 20; Kartat 12 - 13)
- SY12 Voimakkaasti hiiltynyt kerros, josta ei ajoittavia esineitä. Mahdollisesti vuoden 1705 palokerros. Löytönä Westervald-keramiikkaa. Sivuaa SY11 ja yksikön alla on SY14.
(Kuvat DG 2198: 32, 34; D 61657: 16; Kartat 12 - 13, 17)
- SY13 Pieni alue tummaa lähes mustaa hiilensekaista maata rakenne 1:n yhteydessä. Löytöinä keramiikkaa ja piipunvarsia. Alla on rakenne 1.
(Kuvat DG 2198: 29; D 61657: 15; Kartta 12)
- SY14 Palokerroksen alla (SY12) oleva kerros, jossa on tiivis kiveys (rakenne 3). Sivuaa SY11. Kerroksessa on SY16. Kerroksen

alla pohjakerros SY15.

(Kuvat DG 2198: 39, 40, 43; D 61657: 20, 22; Kartat 14, 17)

SY15 Pohjakerros. Kerroksen pinnassa on läikikkäitä kohtia, joissa enemmän lahoavaa biologista materiaalia. Kerros ollut luultavasti matalikkoa. Vaihettuu syvemmälle mentäessä puhtaaseen hiekkaan.
(Kuvat DG 2198: 41, 42, 44, 45; D 61657: 21, 23; Kartat 15-17)

SY16 Kaivausalueen pohjoisosassa kerroksen 14 sisällä hyvin kova tiivis kerros, joka muodostui tiilimurskan ja saven sekoituksesta. Yksikön alla SY14.
(Kuvat DG 2198: 43; D 61657: 22; Kartta 15, 17)

Karttaluettelo

Valvontakartat

Kartta 1	Yleiskartta Alkutilanne 1 : 250
Kartta 2	Yleiskartta Viheralueen kaivaminen (B-luokka) 1 : 250
Kartta 3	Yleiskartta Pihatien kaivaminen (A-luokka) 1 : 250
Kartta 4	Yleiskartta Aidan vierustan kaivaminen (A- ja B-luokka) 1 : 250
Kartta 5	Yleiskartta Kuvaussuunnat 1 : 250
Kartta 6	Profiilikartta Profiili A 1 : 35

Kaivauskartat

Kartta 7	Kaivausalue ja koordinaatisto 1 : 250
----------	--

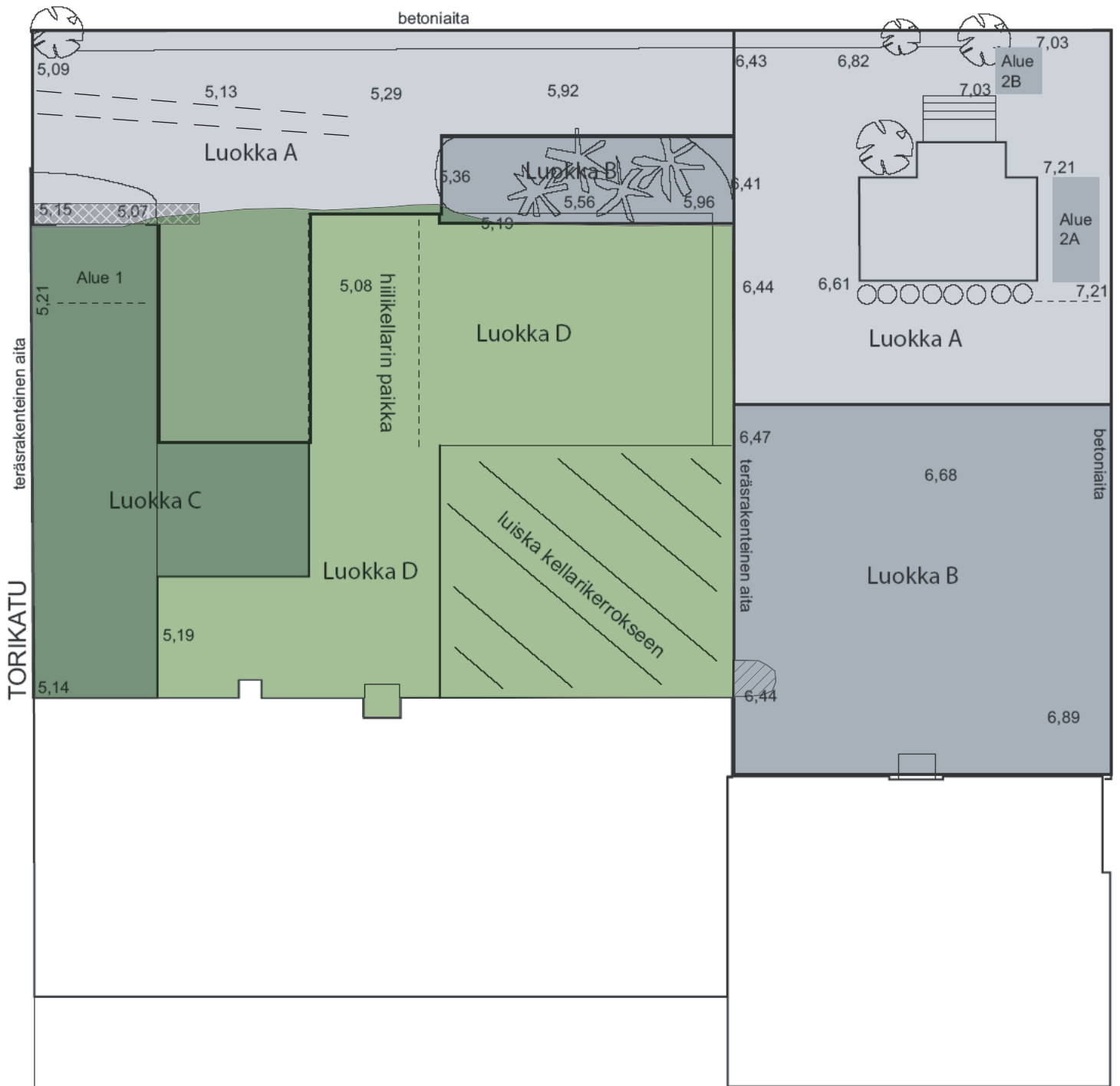
Kartta 8	Tasokartta (SY0, 1, 2, 4, 5, 6, 8) 1 : 20
Kartta 9	Tasokartta (SY0, 1, 4, 5, 6, 7, 8) 1 : 20
Kartta 10	Tasokartta (SY0, 1, 4, 7, 8) 1 : 20
Kartta 11	Tasokartta (SY0, 1, 4, 7, 8, 10) 1 : 20
Kartta 12	Tasokartta (SY0, 1, 8, 10, 11, 12, 13) 1 : 20
Kartta 13	Tasokartta (SY0, 8, 10, 11, 12) 1 : 20
Kartta 14	Tasokartta (SY0, 8, 10, 14,) 1 : 20
Kartta 15	Tasokartta (SY0, 8, 14, 15, 16) 1 : 20
Kartta 16	Tasokartta (SY0, 8, 15) 1 : 20
Kartta 17	Profiilikartta 1 : 20

Pää- ja alanumero	Tyyppi	Kohde	Päivämäärä	Aihe	Kuvaaja	Suunta
DG2198:1	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	11.5.2011	Profiili asfaltin reunassa	Toni Kesti	P
DG2198:2	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	11.5.2011	Profiili	Toni Kesti	P
DG2198:3	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	11.5.2011	Stratigrafia, puurakenne	Toni Kesti	P
DG2198:4	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	11.5.2011	Profiili, itäpäätty	Toni Kesti	P
DG2198:5	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	11.5.2011	Profiili, länsikulma	Toni Kesti	P
DS2198:6	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	11.5.2011	Asfaltin poistoa, länsikulma	Toni Kesti	P
DG2198:7	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	11.5.2011	Profiili, länsikulma	Toni Kesti	L
DG2198:8	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	12.5.2011	Profiili A-Länsiosa	Toni Kesti	23
DG2198:9	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	12.5.2011	Profiili A-Itäosa	Toni Kesti	23
DG2198:10	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	12.5.2011	Kaivausalue A	Toni Kesti	275
DG2198:11	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	17.5.2011	OPAK-11 Alkutaso P-päätty	Juuso Vattulainen	250
DG2198:12	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	17.5.2011	OPAK-11 Alkutaso E-päätty	Juuso Vattulainen	250
DG2198:13	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	18.5.2011	Puurakennetta SY3	Toni Kesti	192
DG2198:14	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	18.5.2011	SY1, SY2 E	Toni Kesti	192
DG2198:15	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	18.5.2011	SY2, SY4 P	Toni Kesti	192
DG2198:16	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	19.5.2011	B-luokan alue	Toni Kesti	P
DG2198:17	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	19.5.2011	B-luokan alue, kerrosrakenne	Toni Kesti	P
DG2198:18	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	20.5.2011	Työkuva	Toni Kesti	325
DG2198:19	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	20.5.2011	E-päätty SY1, 9 ja 5	Toni Kesti	192
DG2198:20	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	20.5.2011	P-päätty SY8, 4 ja 3	Toni Kesti	192
DG2198:21	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	20.5.2011	Työkuva	Toni Kesti	255
DG2198:22	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	23.5.2011	Rakenne 1	Toni Kesti	287
DG2198:23	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	23.5.2011	A-alueen pintamaan poistoa	Toni Kesti	75
DG2198:24	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	23.5.2011	P-päätty	Toni Kesti	192
DG2198:25	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	23.5.2011	E-päätty	Toni Kesti	192
DG2198:26	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	23.5.2011	Puurakenne kivijalassa	Toni Kesti	280
DG2198:27	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	24.5.2011	SY11 P-päätty	Juuso Vattulainen	332
DG2198:28	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	24.5.2011	Sirppi SY4	Toni Kesti	
DG2198:29	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	24.5.2011	E-päätty, SY10 & Rak.1	Toni Kesti	192
DG2198:30	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	24.5.2011	A-alueen maan poistoa	Toni Kesti	
DG2198:31	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	24.5.2011	A-alueen profiilia	Toni Kesti	293
DG2198:32	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	24.5.2011	P-päätty, SY11 & SY12	Toni Kesti	192

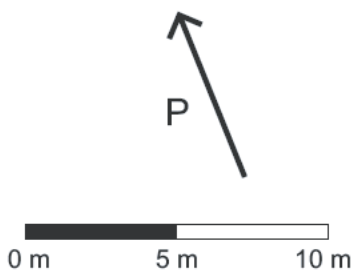
DG2198:33	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	25.5.2011 E-pääty, SY10 & Rak.1	Toni Kesti	192
DG2198:34	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	25.5.2011 Hiilikerrokset SY12	Toni Kesti	292
DG2198:35	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	25.5.2011 E-pääty, SY10 & Rak.1:n puut	Toni Kesti	192
DG2198:36	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	25.5.2011 A-aluetta maanpoiston jälkeen	Toni Kesti	5
DG2198:37	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	25.5.2011 A-aluetta maanpoiston jälkeen	Toni Kesti	63
DG2198:38	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	25.5.2011 E-pääty SY10 & puut	Toni Kesti	192
DG2198:39	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	25.5.2011 P-pääty SY14 & puut	Toni Kesti	192
DG2198:40	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	25.5.2011 P-pääty & kalkkiset kivet	Toni Kesti	14
DG2198:41	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	26.5.2011 SY15 ja ojamainen muodostuma	Juuso Vattulainen	298
DG2198:42	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	26.5.2011 E-pääty SY15 pohjaa	Toni Kesti	192
DG2198:43	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	26.5.2011 P-pääty SY14 pohjaa	Toni Kesti	192
DG2198:44	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	27.5.2011 P-pääty SY15 pohjaa	Toni Kesti	192
DG2198:45	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	27.5.2011 P-pääty SY15 pohjaa	Toni Kesti	192
DG2198:46	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	26.5.2011 Päätöskuva		
DG2198:47	digi	KM38853:8	26.8.2011 2 posliiniastian palaa.	Juuso Vattulainen	
DG2198:48	digi	KM38853:12	26.8.2011 Metalliesine	Juuso Vattulainen	
DG2198:49	digi	KM38853:13	26.8.2011 Joonapiipun koppa	Juuso Vattulainen	
DG2198:50	digi	KM38853:14	26.8.2011 Piipun koppa "sydänpiippu"	Juuso Vattulainen	
DG2198:51	digi	KM38853:15	26.8.2011 Piipun koppa	Juuso Vattulainen	
DG2198:52	digi	KM38853:16	26.8.2011 Piipun koppa	Juuso Vattulainen	
DG2198:53	digi	KM38853:17	26.8.2011 Piipun kopan kappale	Juuso Vattulainen	
DG2198:54	digi	KM38853:18	26.8.2011 Piipun kaulapala	Juuso Vattulainen	
DG2198:55	digi	KM38853:19	26.8.2011 Piipun kaulapala	Juuso Vattulainen	
DG2198:56	digi	KM38853:20	26.8.2011 Piipun kopan kappale	Juuso Vattulainen	
DG2198:57	digi	KM38853:22	26.8.2011 1 äyri. 1769	Juuso Vattulainen	
DG2198:58	digi	KM38853:22	26.8.2011 1 äyri. 1769	Juuso Vattulainen	
DG2198:59	digi	KM38853:23	26.8.2011 1 äyri. 1760	Juuso Vattulainen	
DG2198:60	digi	KM38853:23	26.8.2011 1 äyri. 1760	Juuso Vattulainen	
DG2198:61	digi	KM38853:24	26.8.2011 Sirppi	Juuso Vattulainen	
DG2198:62	digi	KM38853:25	26.8.2011 Piipun kopan pala	Juuso Vattulainen	
DG2198:63	digi	KM38853:35	29.8.2011 Rautaesine	Juuso Vattulainen	
DG2198:64	digi	KM38853:50	26.8.2011 Piipun kaulapala	Juuso Vattulainen	
DG2198:65	digi	KM38853:51	26.8.2011 Piipun kaulapala	Juuso Vattulainen	

DG2198:66	digi	KM38853:60	26.8.2011 Posliinikupin kappale	Juuso Vattulainen	
DG2198:67	digi	KM38853:60	26.8.2011 Posliinikupin kappale	Juuso Vattulainen	
DG2198:68	digi	KM38853:67	29.8.2011 Metalliesine	Juuso Vattulainen	
DG2198:69	digi	KM38853:73	26.8.2011 Kivisavikeramiikkaa	Juuso Vattulainen	
DG2198:70	digi	KM38853:76	26.8.2011 Piipun varren katkelma	Juuso Vattulainen	
DG2198:71	digi	KM38853:81	29.8.2011 Piippu	Juuso Vattulainen	
DG2198:72	digi	KM38853:82	26.8.2011 Piipun kopan kappale	Juuso Vattulainen	
DG2198:73	digi	KM38853:83	26.8.2011 Piipun kopan kappale	Juuso Vattulainen	
DG2198:74	digi	KM38853:84	26.8.2011 Fajanssiastian kappale	Juuso Vattulainen	
DG2198:75	digi	KM38853:84	26.8.2011 Fajanssiastian kappale	Juuso Vattulainen	
DG2198:76	digi	KM38853:89	26.8.2011 Astialasia jossa koristelua	Juuso Vattulainen	
DG2198:77	digi	KM38853:96	26.8.2011 Punasavilautasen kappale	Juuso Vattulainen	
DG2198:78	digi	KM38853:101	29.8.2011 Westerwald kivisavikeramiikkaa	Juuso Vattulainen	
DG2198:79	digi	KM38853:125	29.8.2011 Hattu/vaateneulan pää	Juuso Vattulainen	
DG2198:80	digi	KM38853:126	29.8.2011 Piippu	Juuso Vattulainen	
DG2198:81	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	21.6.2011 Yleiskuva 9b -tontti. Kaivannon kaivuu. B & A alueet.	Juuso Vattulainen	SSW
DG2198:82	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	21.6.2011 Yleiskuva kaivannon kaivuusta.	Juuso Vattulainen	NWW
DG2198:83	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	21.6.2011 Yksityiskohta kaivannosta.	Juuso Vattulainen	W
DG2198:84	digi	Pakkahuoneenkatu 9a, Oulu	20.6.2011 Vilaus profiilista ja kuva kaivannon leveydestä.	Juuso Vattulainen	NNE

Pää- ja alanumero	Tyyppi	Kohde	Päivämäärä	Aihe	Kuvaaja	Suunta
D61657:1	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	12.5.2011	Profiili A -Itäosa	Toni Kesti	23
D61657:2	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	17.5.2011	Alkutaso E	Juuso Vattulainen	250
D61657:3	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	17.5.2011	Alkutaso P	Juuso Vattulainen	250
D61657:4	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	18.5.2011	2-tason puurakenne. P -alue.	Toni Kesti	192
D61657:5	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	18.5.2011	2 taso. E -alue.	Toni Kesti	192
D61657:6	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	18.5.2011	SY4, SY2 ja rakenne 2. P -alue	Toni Kesti	192
D61657:7	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	18.5.2011	SY4 ja SY1. E -alue	Toni Kesti	192
D61657:8	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	20.5.2011	Työkuva	Toni Kesti	325
D61657:9	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	20.5.2011	SY8, 4, 3 ja rakenne 2. P -alue	Toni Kesti	192
D61657:10	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	20.5.2011	SY1, 9, 5 ja rakenne 1. E -alue	Toni Kesti	192
D61657:11	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	23.5.2011	Rakenne 1	Toni Kesti	287
D61657:12	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	23.5.2011	E -päätty. Rakenne 1.	Toni Kesti	192
D61657:13	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	23.5.2011	P -päätty. Rakenne 2.	Toni Kesti	192
D61657:14	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	24.5.2011	Sirppi	Toni Kesti	
D61657:15	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	24.5.2011	SY10 ja rakenne 1. E -alue	Toni Kesti	192
D61657:16	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	24.5.2011	SY11, SY12 ja rakenne 2. P -alue	Toni Kesti	192
D61657:17	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	25.5.2011	SY10 ja rakenne 1. E -alue	Toni Kesti	192
D61657:18	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	25.5.2011	SY10 ja rakenne 1:n puut. E -alue.	Toni Kesti	192
D61657:19	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	25.5.2011	SY10 ja puut. E -alue	Toni Kesti	192
D61657:20	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	25.5.2011	SY14 ja rakenne 3:n puut. P -alue.	Toni Kesti	192
D61657:21	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	26.5.2011	SY15 pohjaa. E -alue.	Toni Kesti	192
D61657:22	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	26.5.2011	P-päätty, SY16 ja SY14 pohjaa.	Toni Kesti	192
D61657:23	dia	Pakkahuoneenkatu 9b	27.5.2011	SY15 pohjaa. P -alue.	Toni Kesti	192

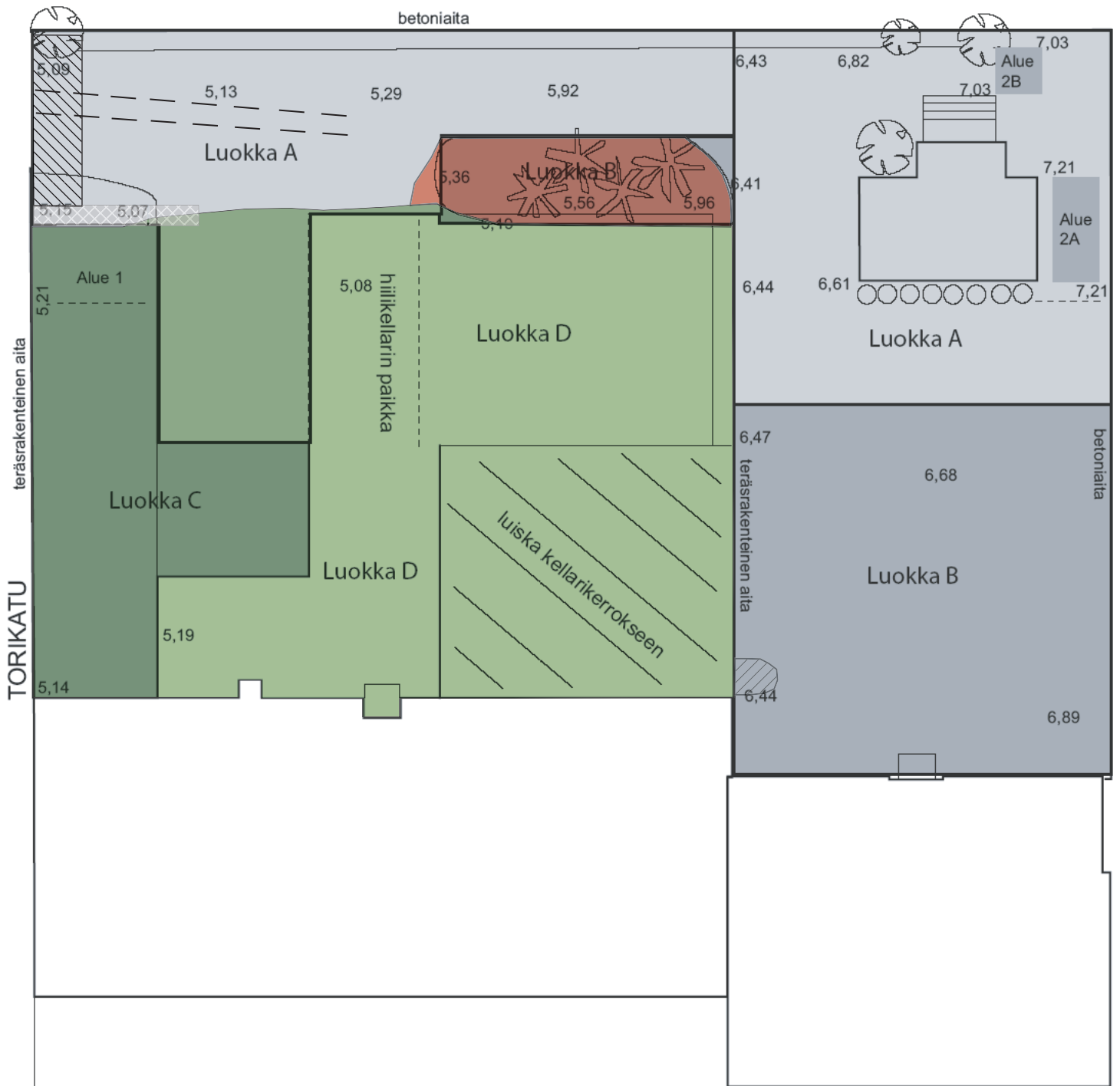
PAKKAHUONEENKATU

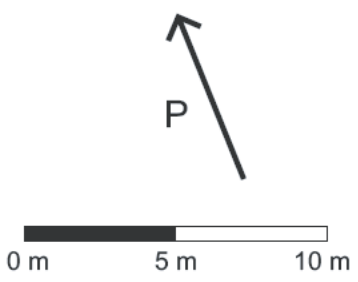
Oulu Pakkahuoneenkatu 9 Toni Kesti 2011	Yleiskartta 1:250
POHJAKARTTA Asemapiirustus 1981 Lisäykset: Antti Krapu 29.11.2005 Juuso Vattulainen 7.9.2011	MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI
	Kartta 1

- Profiili-A
- Kaivettu alue

- Modernin putkikaivannon suunta.
- Aikaisemmin valvottu kaivanto

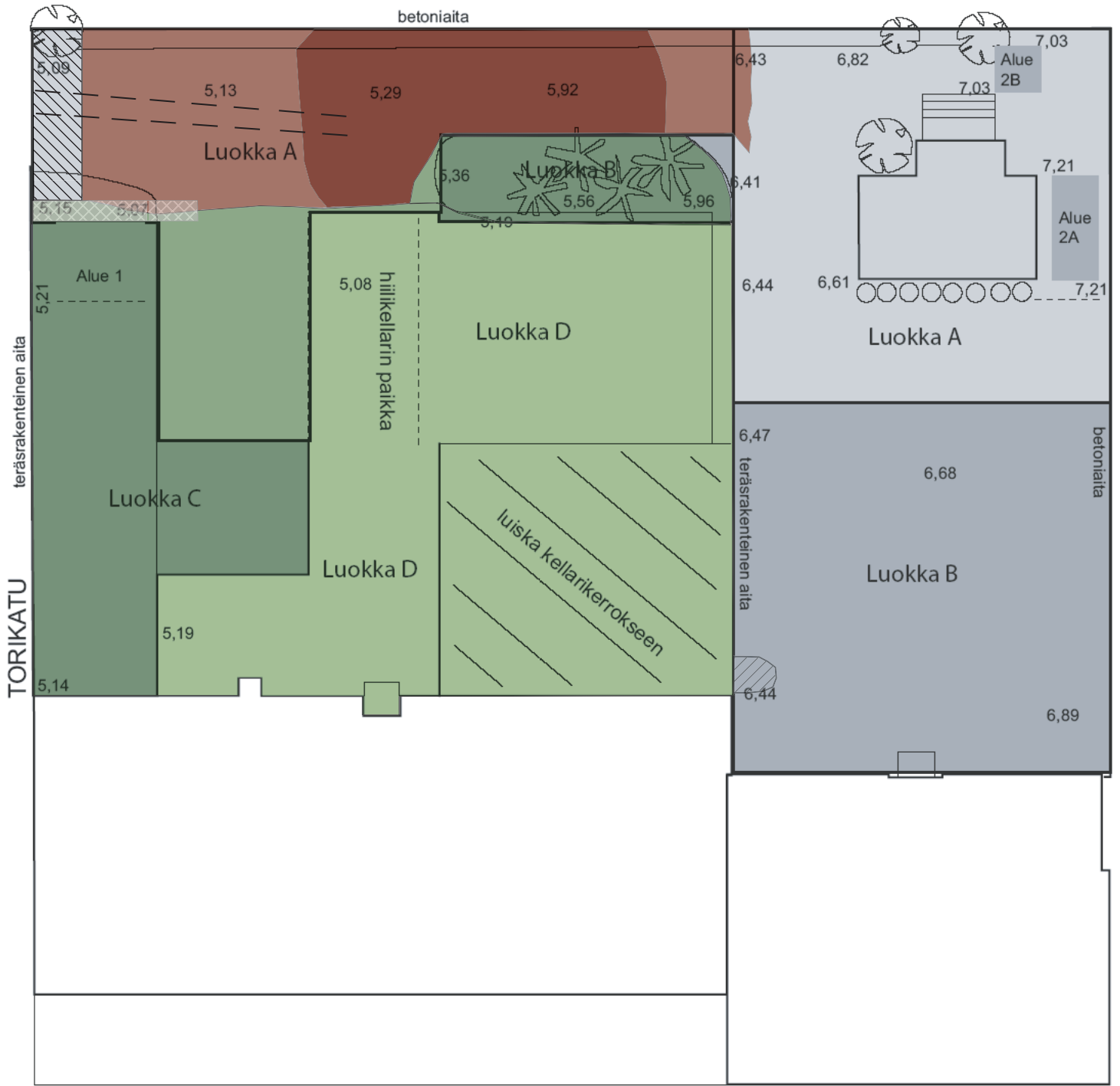

PAKKAHUONEENKATU

Oulu Pakkahuoneenkatu 9 Toni Kesti 2011	Yleiskartta 1:250
POHJAKARTTA Asemapiirustus 1981 Lisäykset: Antti Krapu 29.11.2005 Juuso Vattulainen 7.9.2011	MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI
	Kartta 2

- Profiili-A
- Kaivettu alue
- Valvonnassa kaivettu alue
- Kaivausalue
- Aikaisemmin valvottu kaivanto
- Moderni putkikaivanto

PAKKAHUONEENKATU

Kaivausalue

Moderni putkikaivanto

Aikaisemmin valvottu kaivanto

80 - 90 cm syvyyteen kaivettu alue

Valvonnassa kaivettu alue

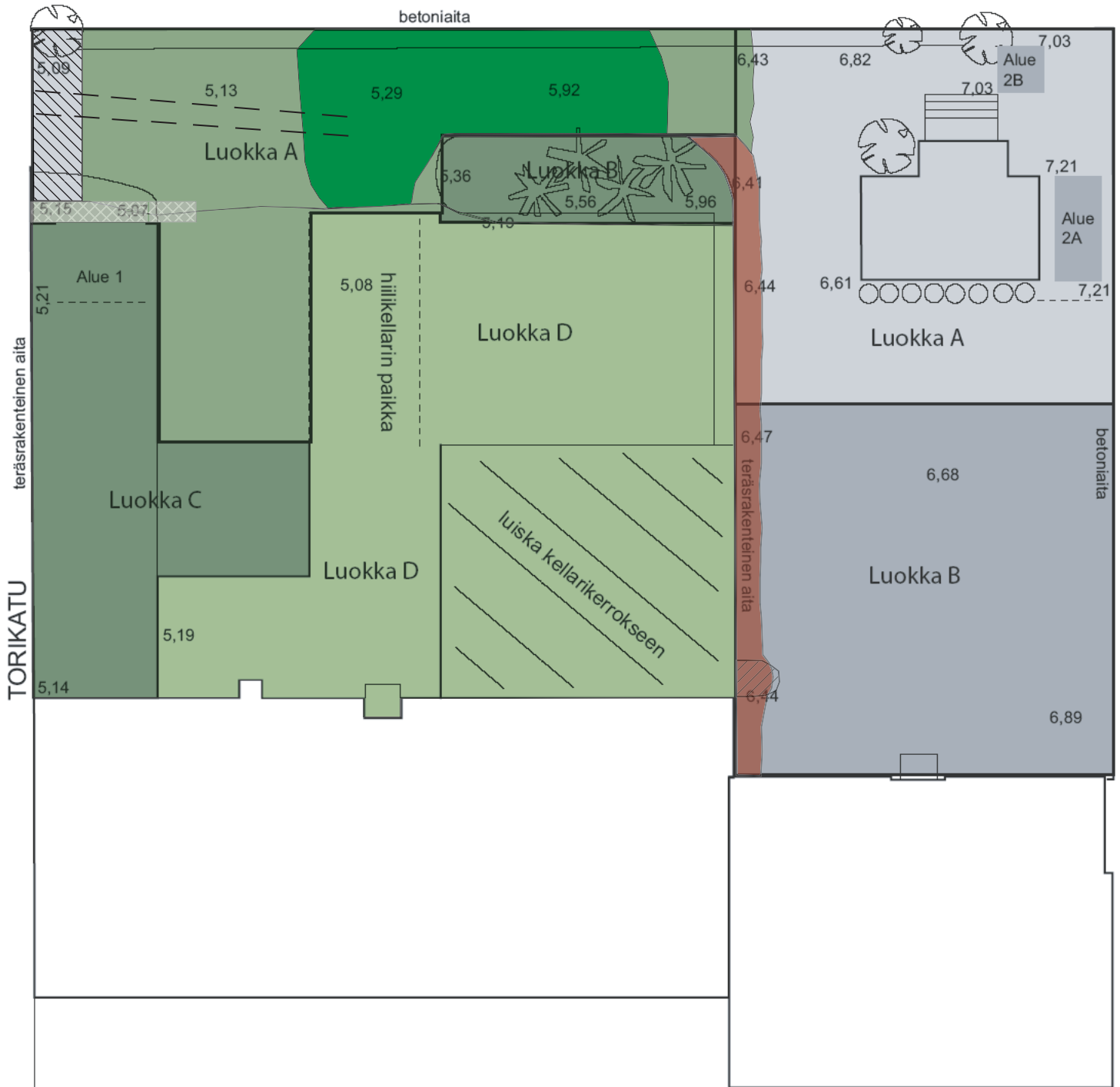

Profiili-A

Kaivettu alue

Oulu Pakkahuoneenkatu 9 Toni Kesti 2011	Yleiskartta 1:250
POHJAKARTTA Asemapiirustus 1981 Lisäykset: Antti Krapu 29.11.2005 Juuso Vattulainen 7.9.2011	MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI
	Kartta 3

PAKKAHUONEENKATU

0 m 5 m 10 m

80 - 90 cm syvyyteen kaivettu alue

Kaivettu alue

Aikaisemmin valvottu kaivanto

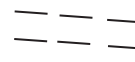
Valvonnassa kaivettu alue

Profiili-A

Kaivausalue

Moderni putkikaivanto

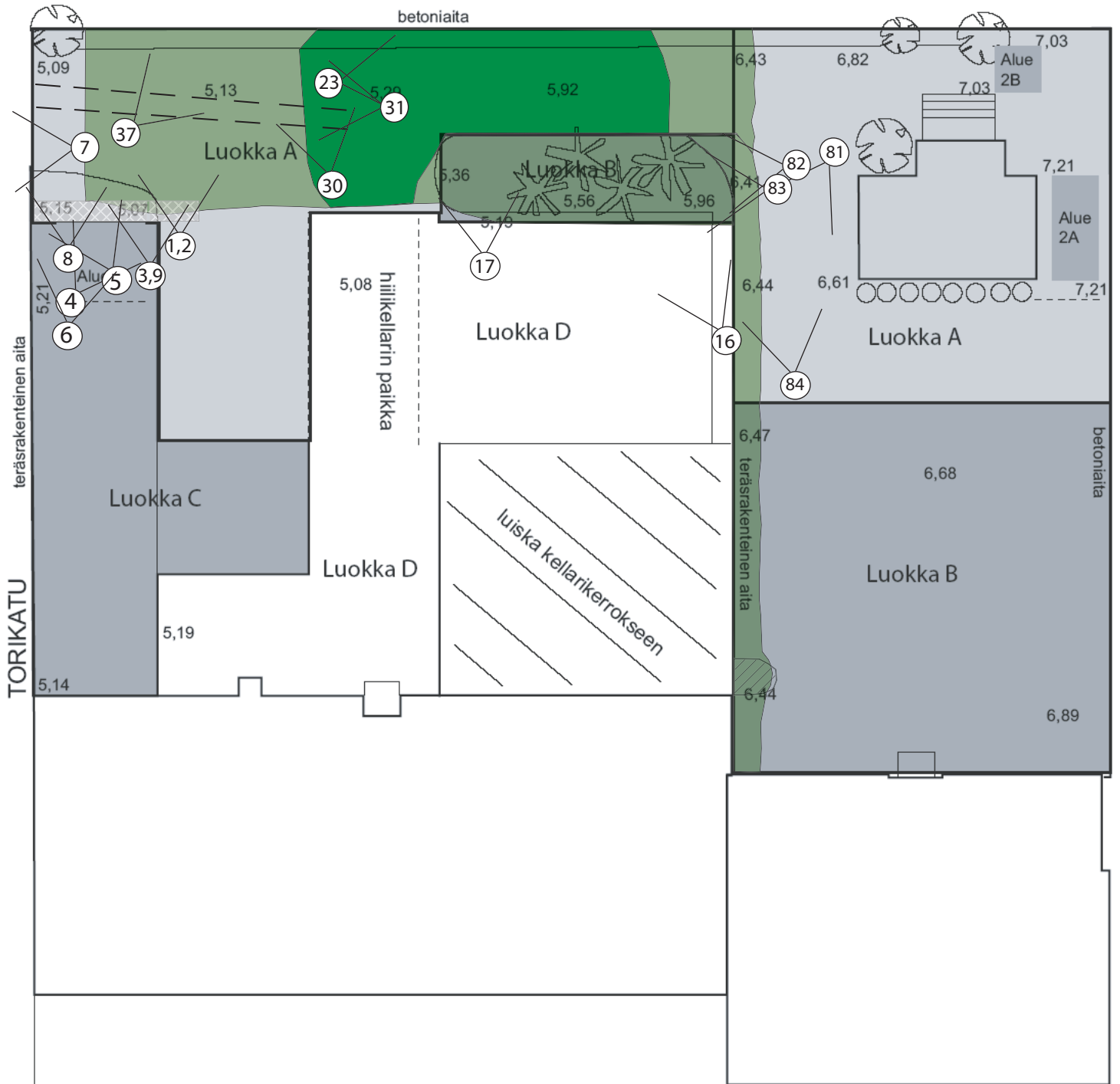
Oulu
Pakkahuoneenkatu 9
Toni Kesti 2011

POHJAKARTTA
Asemapiirustus 1981
Lisäykset: Antti Krapu 29.11.2005
Juuso Vattulainen 7.9.2011

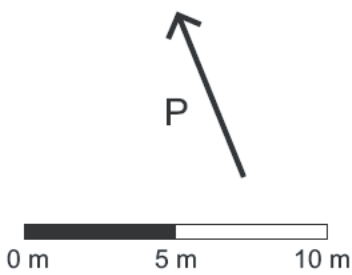
Yleiskartta
1:250

MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI

Kartta 4

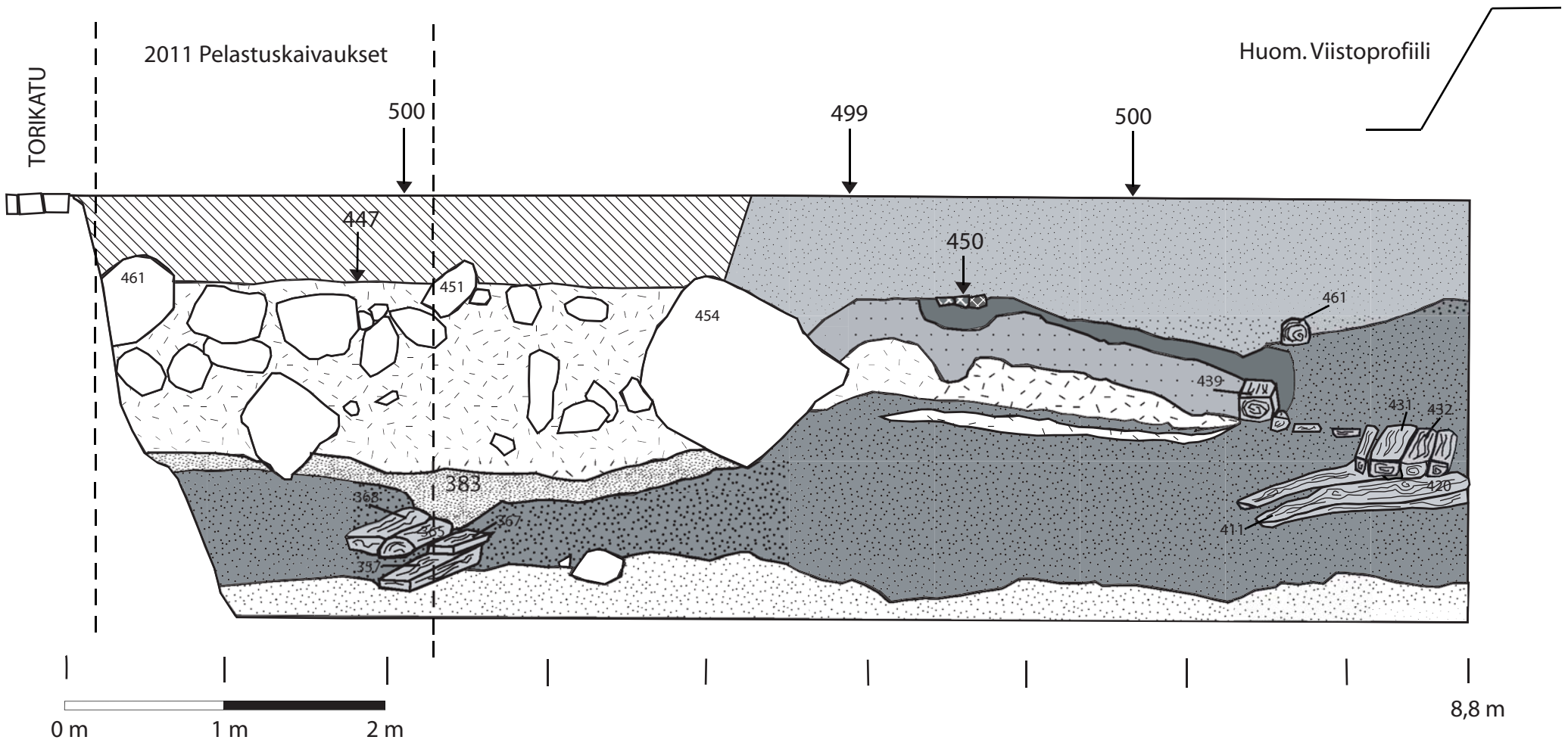

PAKKAHUONEENKATU

Oulu Pakkahuoneenkatu 9 Toni Kesti 2011	Yleiskartta 1:250
POHJAKARTTA Asemapiirustus 1981 Lisäykset: Antti Krapu 29.11.2005 Juuso Vattulainen 7.9.2011	MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI
	Kartta 5

- Profili A
- 80 - 90 cm syvyyteen kaivettu alue
- Aikaisemmin valvottu kaivanto
- Valvotut alueet
- Kuvauspaikka, -suunta ja numero

Puuta

Kivi

Tiili

Pintakerrokset jossa ylimmäisenä asfaltti, sitten sora, hiekka ja lopuksi tiilimurskakerros

Ruskea savi

Sininen savi

Vaalea hiekka

Likainen, ruskea hiekka jossa orgaanista ainesta kuten puuroskaa

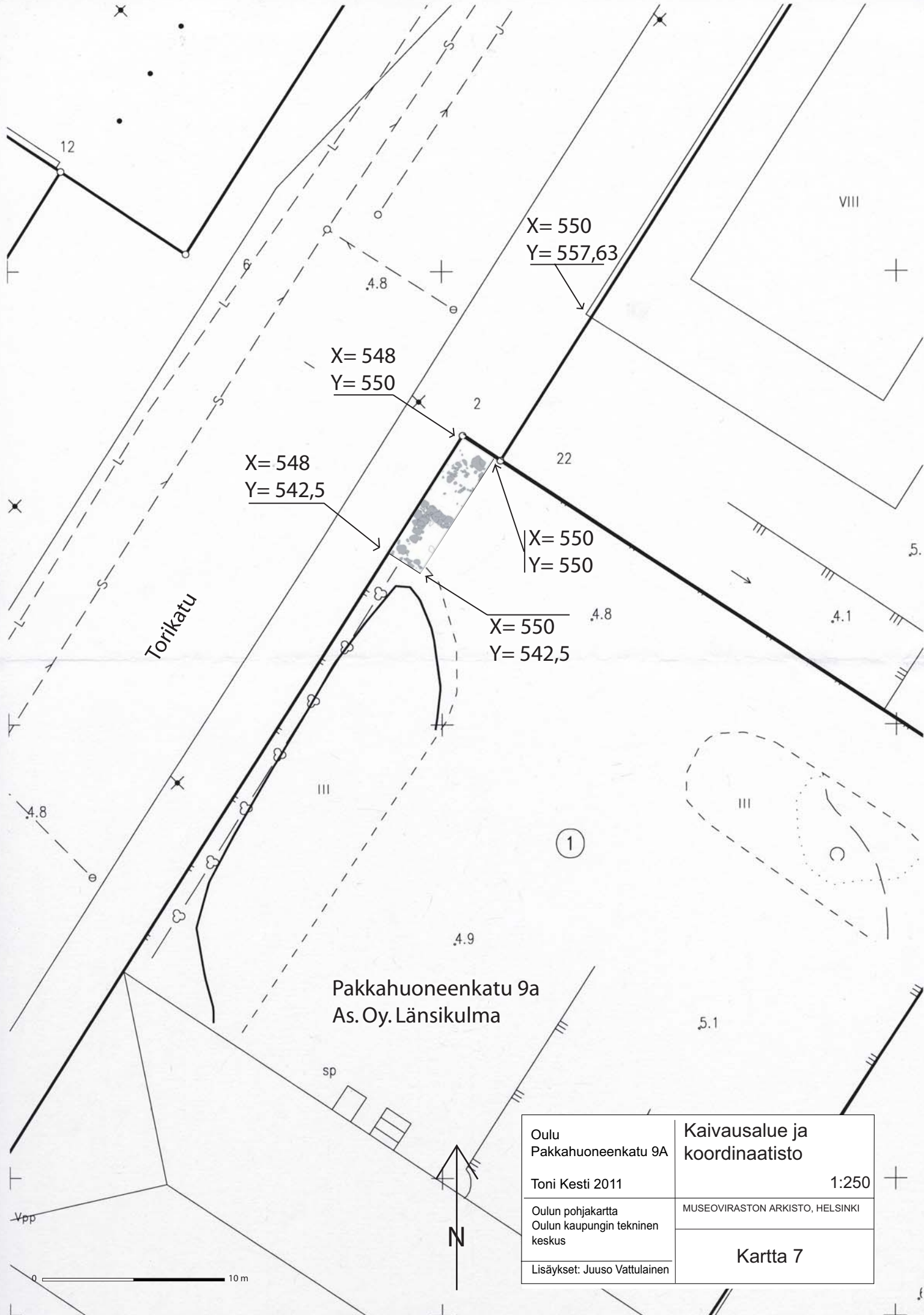
Puuroskakerros

Kaivinkoneella kulttuurikerroksen pintaan aukastu alue

Pohjakerrokset

--- Pelastuskaivauksen rajat

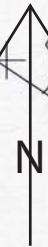
Oulu Pakkahuoneenkatu 9A	Profiili A
Toni Kesti 2011	Noin 1:35
Mittausdokumentointi Toni Kesti 13.5.2011	MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI
Puhtaaksi piirto: Toni Kesti	Kartta 6

Torikatu

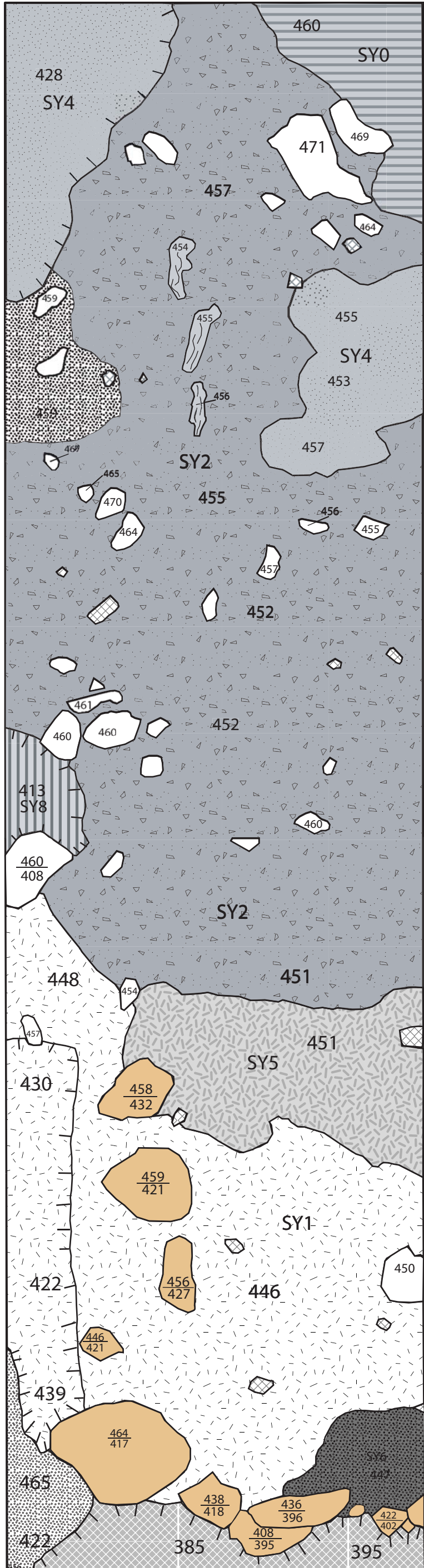
Pakkahuoneenkatu 9a
As. Oy. Länsikulma

Oulu Pakkahuoneenkatu 9A	Kaivausalue ja koordinaatisto
Toni Kesti 2011	1:250
Oulun pohjakartta Oulun kaupungin tekninen keskus	MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI
Lisäykset: Juuso Vattulainen	Kartta 7

X = 548
Y = 550

X = 550
Y = 550

X = 548
Y = 546

X = 550
Y = 546

X = 548
Y = 542,5

X = 550
Y = 542,5

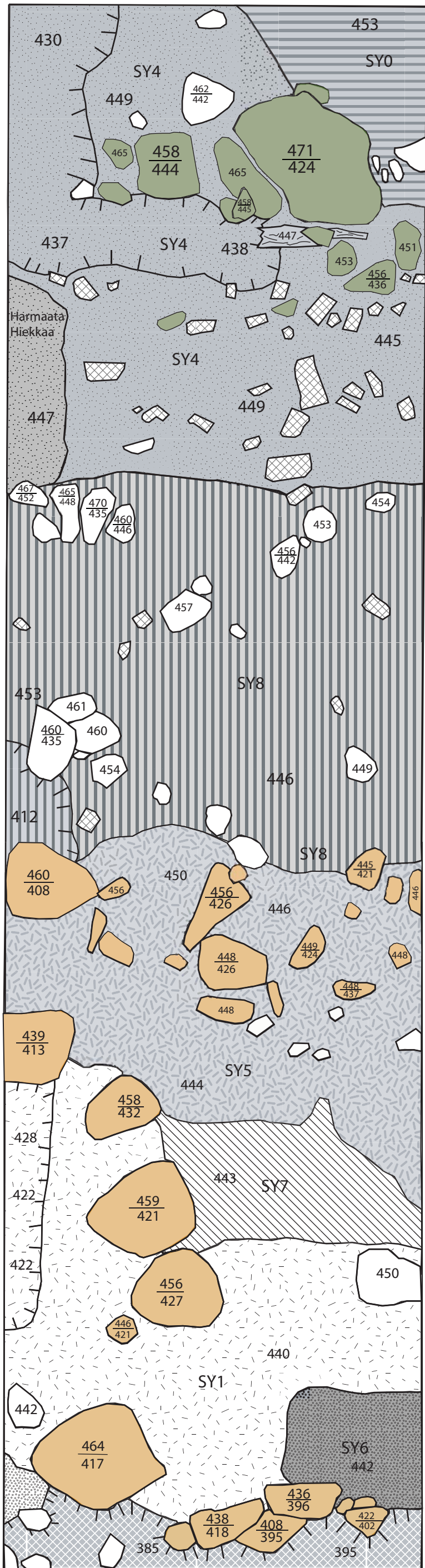
- Rakenne 1 Kivijalka
- Kivi
- Tiili
- Puuta
- SY0 Vaalea hiekka, moderni kaivanto
- SY6 Tumma hiilensekainen hiekka
- SY8 Moderni putkikaivanto
- Profiilista valunut maa-aines
- SY4 Likaista hiekkaa, hieman savea, tiiliä, hiilimurskaa
- SY2 Sekoittunut pintamaa
- SY1 puhdasta hiekkaa
- Kaivurikaivanto liittyen pihan kunnostustöihin
- SY5 Harmaata, likaista hiekkaa, tiilen palasia

0 1 m

Oulu Pakkahuoneenkatu 9A	Tasokartta
Toni Kesti 2011	1:20
Mittausdokumentointi Toni Kesti 17.5.2011	MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI
Puhtaaksi piirto: Toni Kesti	Kartta 8

X = 548
Y = 550

X = 550
Y = 550

- Rakenne 2
- Kivi
- Tiili
- Puuta
- Rakenne 1 Kivijalka
- SY0 Vaaleaa hiekka, moderni kaivanto
- SY4 Likaista hiekkaa, hieman savea, tiiliä, hiilimurskaa
- SY8 Moderni putkikaivanto
- SY6 Tumma hiilensekainen hiekka
- SY1 puhdasta hiekkaa
- SY7 Monimutkainen savikerrosrakenne jossa erivärisiä ohuita savi- ja hiekkakerroksia
- Kaivurikaivanto liittyen pihan kunnostustöihin
- Profiilista valunut maa-aines
- SY5 Harmaata, likaista hiekkaa, tiilen palasia

X = 548
Y = 546

X = 550
Y = 546

X = 548
Y = 542,5

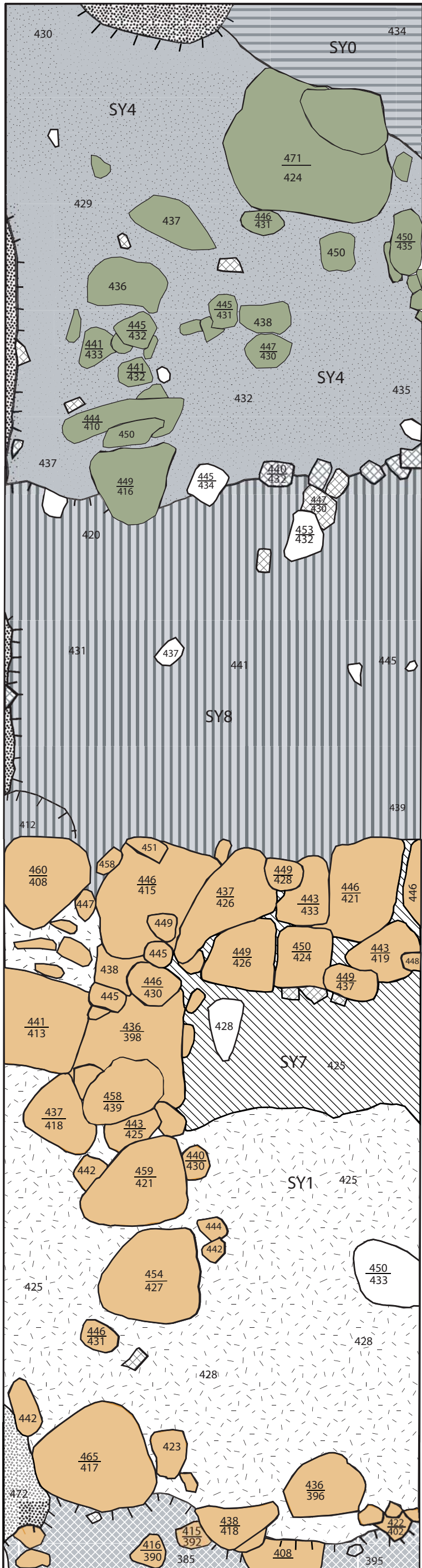
X = 550
Y = 542,5

0 1 m

Oulu Pakkahuoneenkatu 9A	Tasokartta
Toni Kesti 2011	1:20
Mittausdokumentointi Toni Kesti 18.5.2011	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
Puhtaaksi piirto: Toni Kesti ja Juuso Vattulainen	Kartta 9

X = 548
Y = 550

X = 550
Y = 550

X = 548
Y = 546

X = 550
Y = 546

X = 548
Y = 542,5

X = 550
Y = 542,5

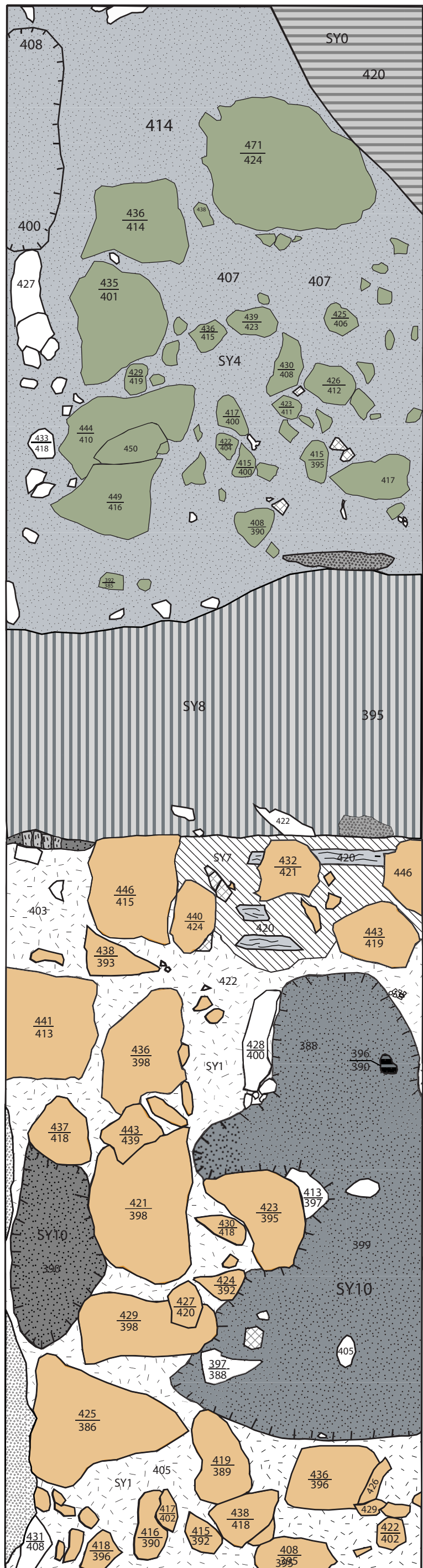
0 1 m

- Rakenne 2
- Rakenne 1 Kivijalka
- Kivi
- Tiili
- Puuta
- SY0 Vaalea hienohiekka, moderni kaivanto
- SY1 puhdasta hiekkaa
- SY4 Likaista hiekkaa, hieman savea, tiiliä, hiilimurskaa
- SY7 Monimutkainen kerrosrakenne, savea ja hiekkaa
- SY8 Moderni putkikaivanto
- Kaivurikaivanto liittyen pihan kunnostustöihin
- Profiilista valunut maa-aines

Oulu Pakkahuoneenkatu 9A	Tasokartta
Toni Kesti 2011	1:20
Mittausdokumentointi Toni Kesti 20.5.2011	MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI
Puhtaaksi piirto: Toni Kesti ja Juuso Vattulainen	Kartta 10

X = 548
Y = 550

X = 550
Y = 550

- Rakenne 2
- Rakenne 1 Kivijalka
- Puuta
- Kivi
- Tiili
- SY0 Vaaleaa hiekka, moderni kaivanto
- SY1 puhdasta hiekkaa
- SY4, tiilimurskaa, puurooskaa, likaista hiekkaa ja savea
- SY7 Monimutkainen kerrosrakenne, savea ja hiekkaa
- SY8 Moderni putkikaivanto
- SY10 Hyvin orgaanispitoinen likainen tiivistynyt kerros. Rakenne 1:n alla ja sisäpuolella
- Puurooskaa

X = 548
Y = 546

X = 550
Y = 546

X = 548
Y = 542,5

X = 550
Y = 542,5

0 1 m

Oulu Pakkahuoneenkatu 9A	Tasokartta
Toni Kesti 2011	1:20
Mittausdokumentointi Juuso Vattulainen 23.5.2011	MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI
Puhtaaksi piirto Toni Kesti & Juuso Vattulainen	Kartta 11

X = 548
Y = 550

X = 550
Y = 550

- Rakenne 2
- Rakenne 1 Kivijalka
- Kivi
- Tiili
- Puuta
- SY1 puhdasta hiekkaa
- SY13 Lähes mustaa ja hiilensekaista. Hiekkaista, orgaanista seassa.
- SY10 Hyvin orgaanispitoinen likainen tiivistynyt kerros.
- SY8 Moderni putkikaivanto
- SY11 Suuria hiilenkappaleita, hiekan seassa, hieman savea, pieniä tiilenkappaleita
- SY12 Hiilen ja orgaanispitoisen maan sekoitus. Lähes pelkkää hiilimurskaa
- SY0 Vaaleaa hiekka, moderni kaivanto

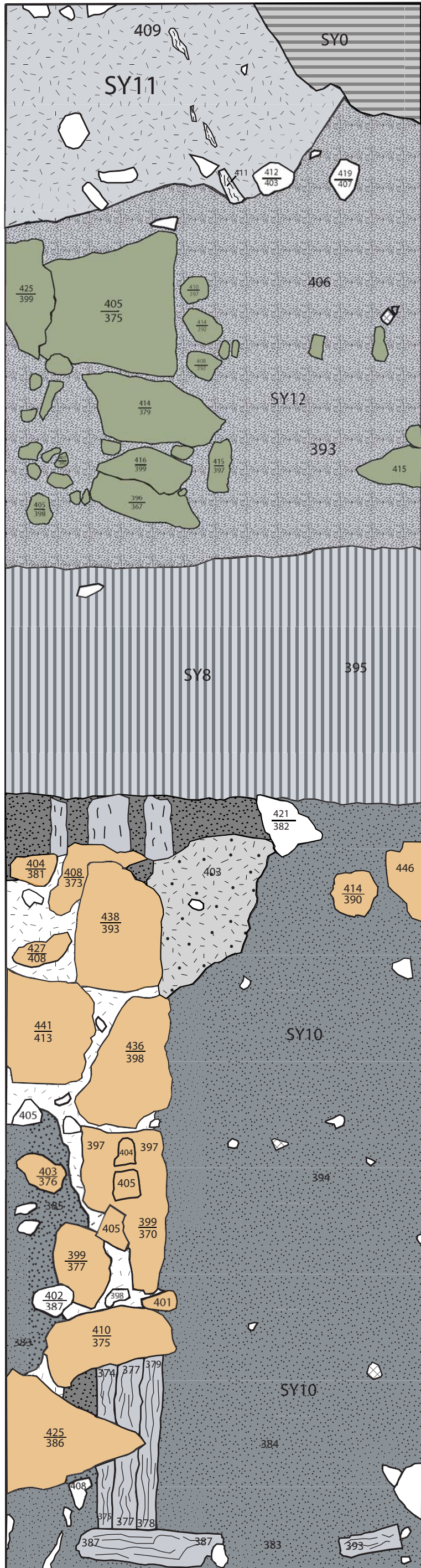

X = 548
Y = 546

X = 550
Y = 546

X = 548
Y = 542,5

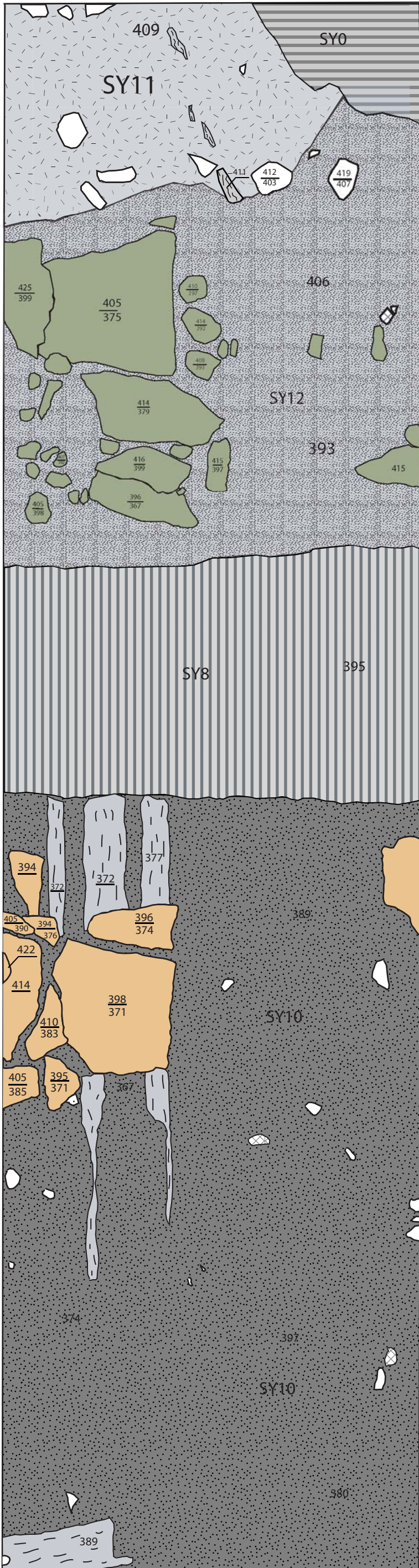
X = 550
Y = 542,5

Oulu Pakkahuoneenkatu 9A	Tasokartta
Toni Kesti 2011	1:20
Mittausdokumentointi Juuso Vattulainen 24.5.2011	MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI
Puhtaaksi piirto: Toni Kesti ja Juuso Vattulainen	Kartta 12

X = 548
Y = 550

X = 550
Y = 550

- Rakenne 2
- Rakenne 1 Kivijalka
- Tiili
- Kivi
- Puuta
- SY10 Hyvin orgaanispitoinen likainen tiivistynyt kerros.
- SY8 Moderni putkikaivanto
- SY11 Suuria hiilenkappaleita, hiekan seassa, hieman savea, pieniä tiilenkappaleita
- SY12 Lähes pelkkää hiilimurskaa. Orgaanispitoista maata seassa.
- SY0 Vaaleaa hiekka, moderni kaivanto

X = 548
Y = 546

X = 550
Y = 546

X = 548
Y = 542,5

X = 550
Y = 542,5

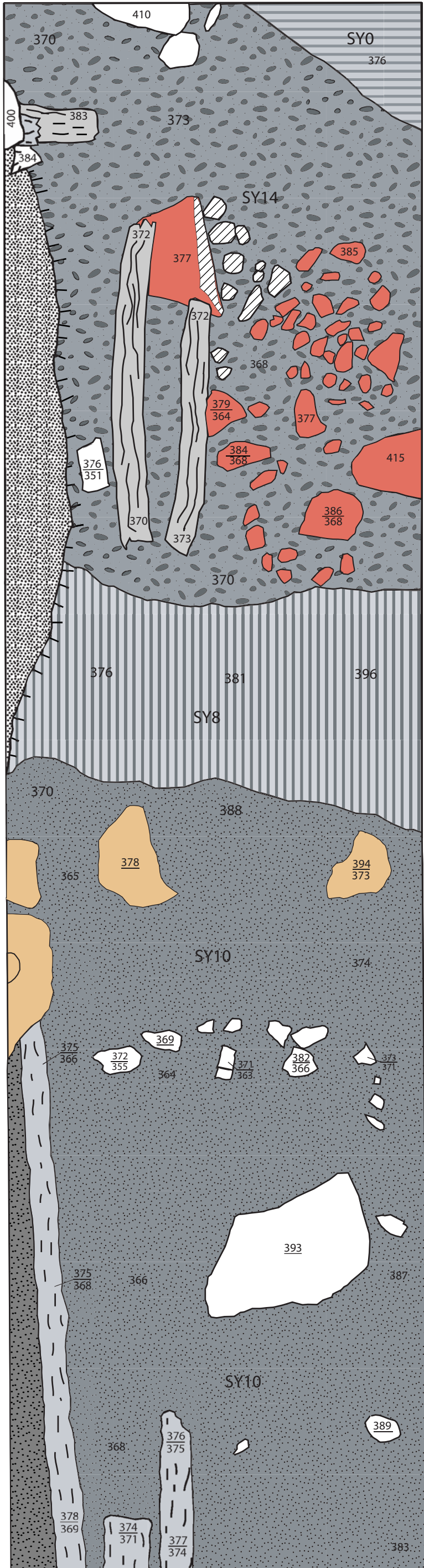
0 1 m

Oulu Pakkahuoneenkatu 9A	Tasokartta
Toni Kesti 2011	1:20
Mittausdokumentointi Juuso Vattulainen 25.5.2011	MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI
Puhtaaksi piirto: Juuso Vattulainen	Kartta 13

X = 548
Y = 550

X = 550
Y = 550

- Rakenne 1 Kivijalka
- Rakenne 3
- Kivi
- Valkoisen aineen peitossa oleva kivi, kuuluvat rakenne kolmeen.
- Tiili
- Puuta
- SY0 Vaalea hiekka, moderni kaivanto
- SY8 Moderni putkikaivanto
- SY14 Ruskeahko, vähän hiiltä, Paljon kiviä ja luuta
- Profiilista valunut maa-aines
- SY10 Hyvin orgaanispitoinen liikainen tiivistynyt kerros. Rakenne 1:n sisällä

X = 548
Y = 546

X = 550
Y = 546

X = 548
Y = 542,5

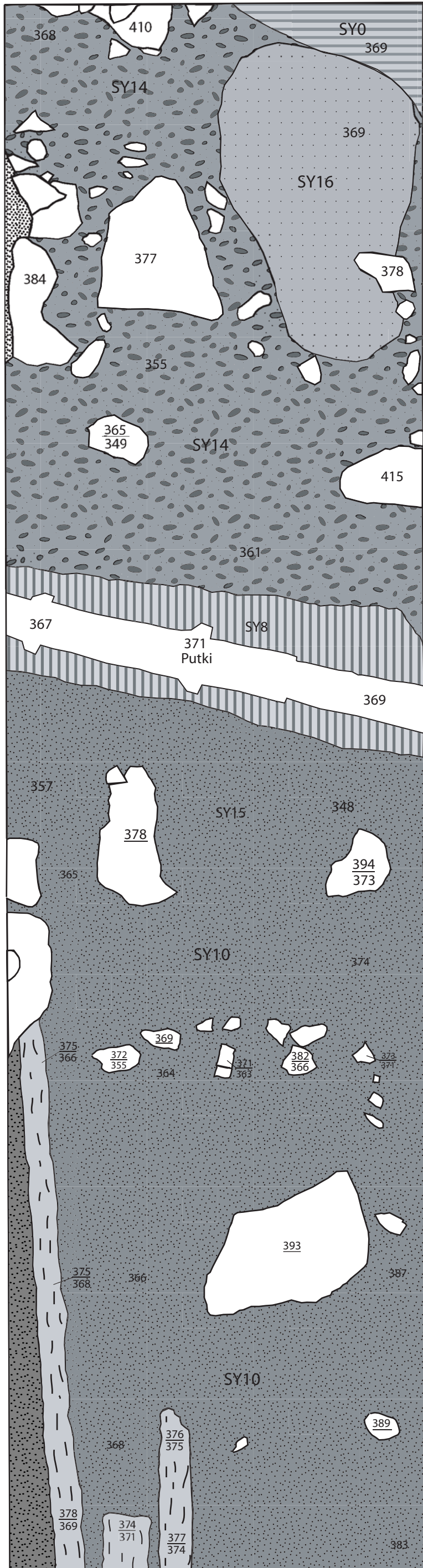
X = 550
Y = 542,5

0 1 m

Oulu Pakkahuoneenkatu 9A	Tasokartta
Toni Kesti 2011	1:20
Mittausdokumentointi Toni Kesti 25.5.2011	MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI
Puhtaaksi piirto: Toni Kesti ja Juuso Vattulainen	Kartta 14

X = 548
Y = 550

X = 550
Y = 550

X = 548
Y = 546

X = 550
Y = 546

X = 548
Y = 542,5

X = 550
Y = 542,5

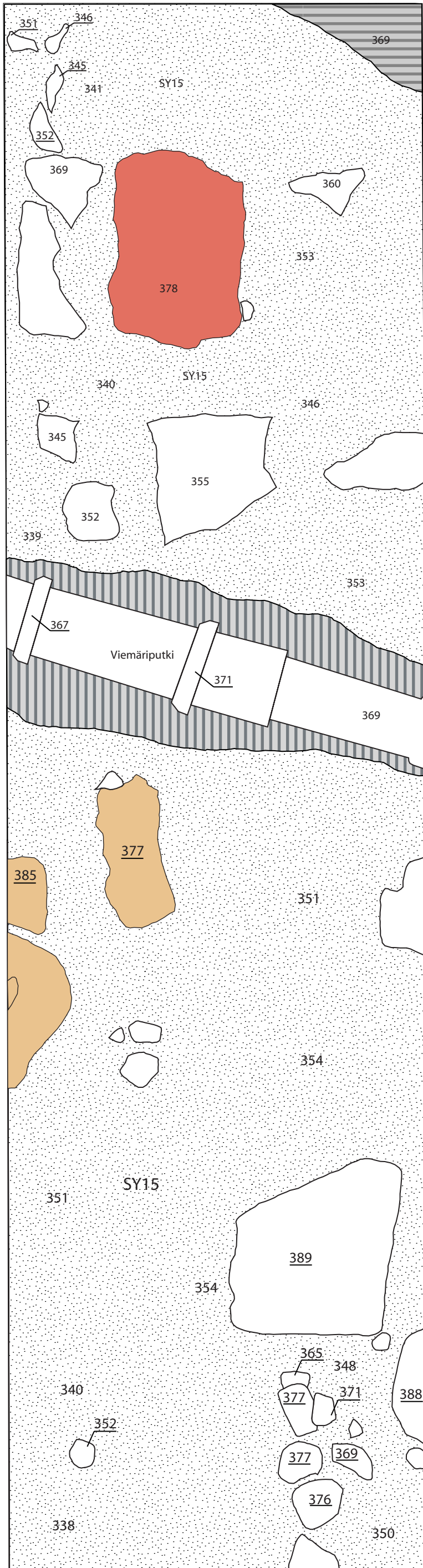
- Kivi
- Tiili
- Puuta
- SY0 Vaalea hiekka, moderni kaivanto
- SY8 Moderni putkikaivanto
- SY14 Ruskeahko, vähän hiiltä, Paljon kiviä ja luuta
- SY10 Hyvin orgaanispitoinen likainen tiivistynyt kerros. Rakenne 1:n sisältä alkaen.
- SY16 Hyvin kova saven ja tiilimurskan sekainen maa
- Profiilista valunut maa-aines

Oulu Pakkahuoneenkatu 9A	Tasokartta
Toni Kesti 2011	1:20
Mittausdokumentointi Juuso Vattulainen 25.5.2011	MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI
Puhtaaksi piirto: Juuso Vattulainen	Kartta 15

0 1 m

X = 548
Y = 550

X = 550
Y = 550

X = 548
Y = 546

X = 550
Y = 546

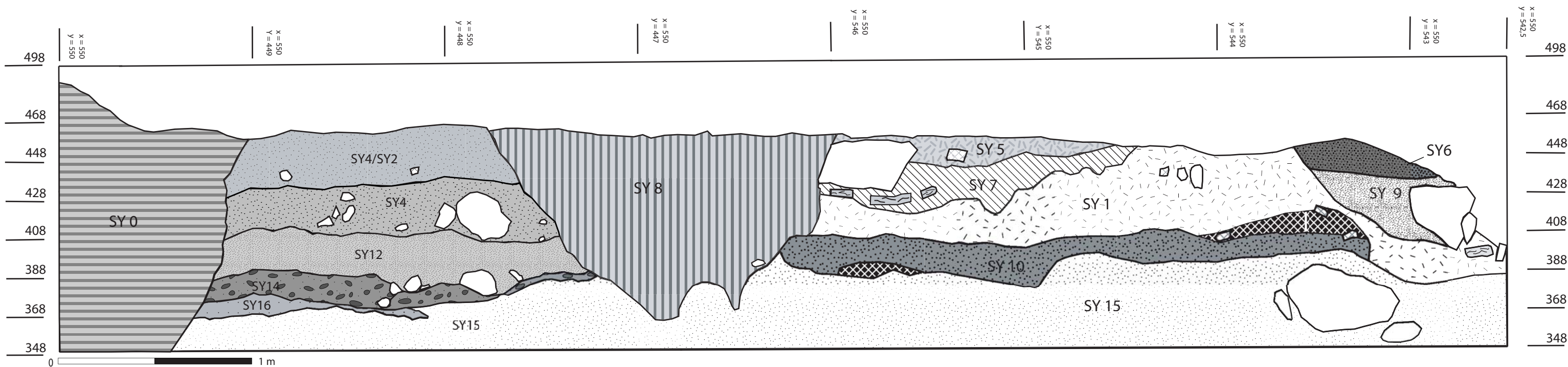
- Rakenne 1 Kivijalka
- Rakenne 3
- Kivi
- SY15 Sekoittunut hiekkamaa. Luultavasti vanhaa rantahiekkaa. Kirjavaa pinnalta, väri tasaantui syvemmälle mennessä.
- SY8 Moderni putkikaivanto
- SY0 Vaalea hiekka, moderni kaivanto

X = 548
Y = 542,5

X = 550
Y = 542,5

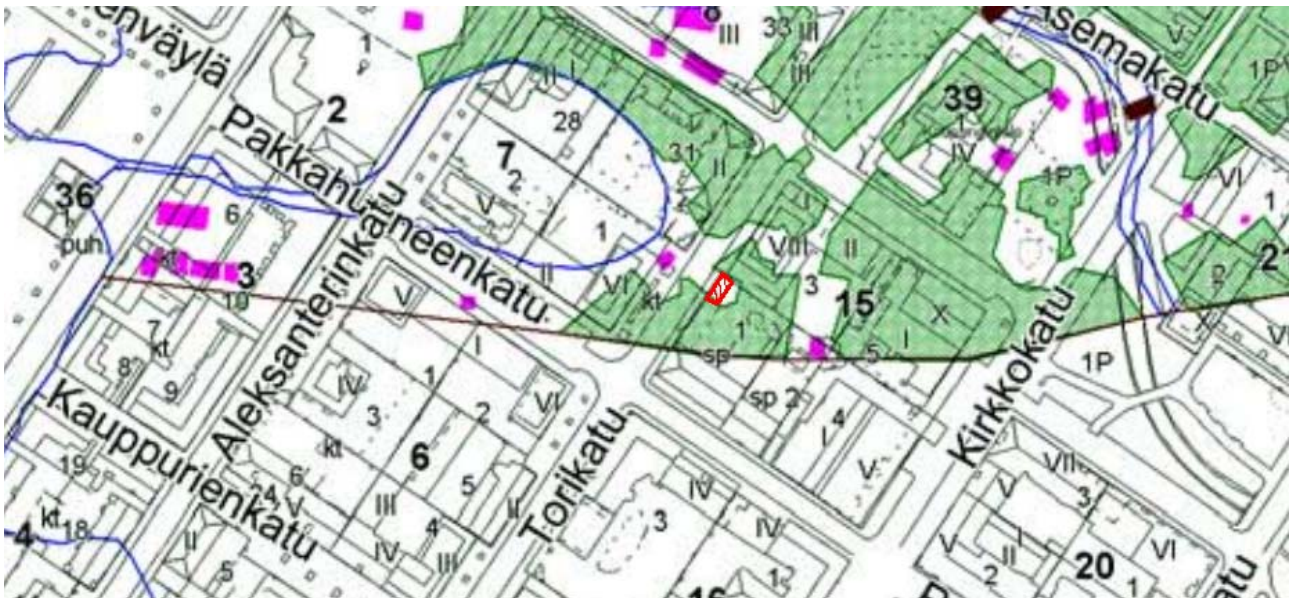
0 1 m

Oulu Pakkahuoneenkatu 9A	Tasokartta
Toni Kesti 2011	1:20
Juuso Vattulainen 27.5.2011	MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI
Puhtaaksi piirto: Juuso Vattulainen	Kartta 16

	Kivi		SY 7 Monimutkainen kerrosrakente, jossa erivärisiä savi ja hiekkakerroksia		SY 15 pohjahiekka
	Tiili		SY 8 Moderni putkikaivanto		Tiilimurskaa
	Puuta		SY 9 Läkikästä hiekkaa, jossa satunnaisia hiilenkappaleita ja savea		
	SY 0 Vaalea hiekka, moderni kaivanto		SY 10 Hyvin orgaanispitoinen likainen tiivistynyt kerros. Rakente 1:n sisällä		
	SY 1 puhdasta hiekkaa		SY 12 Hiilen ja orgaanispitoisen maan sekoitus. Lähes pelkkää hiilimurskaa		
	SY 4 Likaista hiekkaa, hieman savea, tiiliä, hiilimurskaa		SY 14 Ruskeahko kerros, jossa paljon kiviä ja luuta, vähän hiiltä		
	SY 5 Harmaata, likaista hiekkaa, tiilen palasia				
	SY 6 Tumma hiilensekainen hiekka				

Oulu Pakkahuoneenkatu 9A	Profiilikartta
Toni Kesti 2011	1:20
Mittausdokumentointi Toni Kesti, Juuso Vattulainen 27.5.2011	MUSEOVIRASTON ARKISTO, HELSINKI
Puhtaaksi piirto: Toni Kesti	Kartta 17

Kuva 1. Vihreällä merkitty Nikodemus Tess vanhemman kartta vuodelta 1649 asemmoituna nykyisen Oulun asemakaavan päälle. Vuonna 2011 suoritettu pelastuskaivaus on merkitty punaisella. Tontin poikki kulkee tulliaita ja viereisellä tontilla on tullihuone (Ikonen & Mökkönen 2002: liite 3.1).

Kuva 2. DG 2198:57 Aadolf Fredrikin 1 äyri vuodelta 1769. (KM 38853:22)

Kuva 3. DG 2198:50 Liitupiipun koppa 1700-l puolivälistä. (KM 38853:14)

Kuva 4. DG 2198:34 Voimakkaasti hiiltyneen SY12-palokerroksen kaivamista.

Kuva 5. DG2198:78 Westerwald keramiikkaa.
(KM 38853:101)

Kuva 6. DG2198:40 Kiveys SY14-kerroksessa,
sekä valkoista ainetta kivissä (Rakenne 3).

Kuva 7. DG2198:25 Kuvassa rakenne 1 ylimmäisenä,
keskellä SY8 ja alhaalla pohjoisalueella rakenne 2. (Kartta 6)

Kuva 8. DG2198:61 Sirppi SY4 –kerroksesta. Kuva 9. DG2198:80 1600-luvulle ajoittuva piippu yksiköstä SY15. (KM 38853:24)

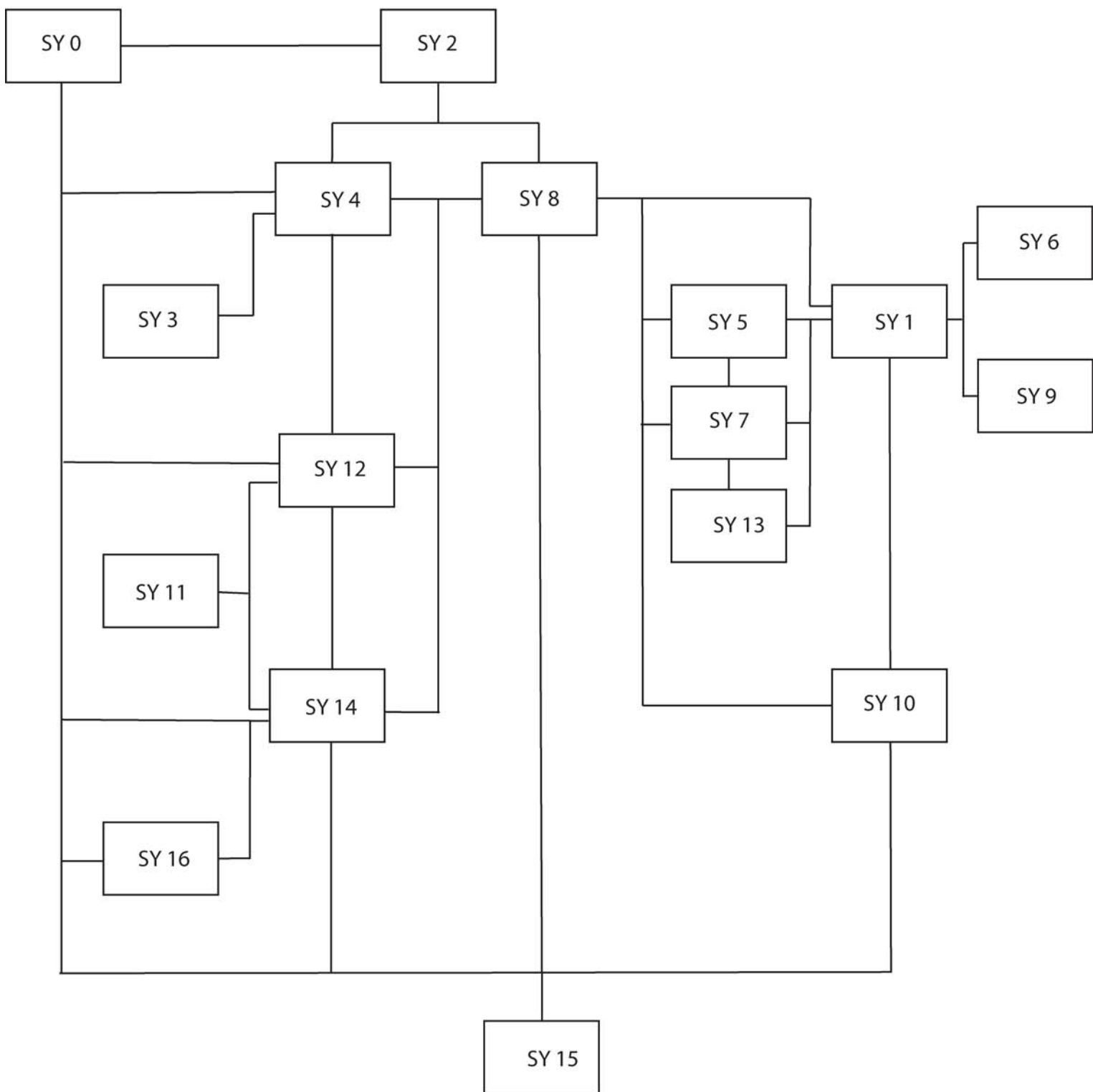
Kuva 10. DG2198:24 Rakenne 2 kaivausalueen pohjoisosassa (SY4, kartta 6).

Kuva 11. DG2198:49 Hollantilainen Krijn Dirksen valmistama joonapiippu vuodelta 1680 - 1720. (KM 38853:13)

Kuva 12. DG2198:18. Työkuva.

2011

KM 38853

Oulu, Pakkahuoneenkatu 9a

KM 38853

*Historiallisen ajan löytöjä, jotka Toni Kesti
kaivautti Oulun keskustasta 17. -27.5.2011
ja toimitti kansallismuseon kokoelmiin.*

Aiemmat löydöt: KM 2005072

*Ks. Toni Kesti kaivausraportti Museoviraston
arkeologisten kenttäpalveluiden arkistossa.*

Diar. 19.8.2011

Luetteloinut Toni Kesti

Kaivausalue

SY 4

1. Punasavikeramiikkaa, 63 kpl
Sirpaleita 5-6 astiasta koristelusta ja lasitteesta päätellen.	941,5g
2. Liitupiipun palasia, 57 kpl
Liitupiipun varren palasia, sekä muutama kopan sirpale. Koristelemattomia.	147,4g
3. Pullolasia, 38 kpl
Paksua vihreätä iridisoitunutta pullolasia.	556,1g
4. Astialasia, 2 kpl
Voimakkaasti iridisoitunutta astialasia.	11,9g
5. Ikkunalasia, 50 kpl
Iridisoitunutta ikkunalasia.	157,1g
6. Fajanssiastian palasia, 41 kpl
Fajanssiastian palasia, jossa mangaanin violettia ja koboltin sinistä koristelua.	76,8g
7. Piiposliiniastian palasia, 15 kpl
Ruskeaa koristelua	51,5g
8. Posliiniastian palasia, 3 kpl
Koboltin sinistä koristelua.	5,5g
9. Rautanauvoja, 31 kpl	349,6g
10. Rautakuonaa, 2 kpl	240,1g
11. Rautakappaleita, 68 kpl
Tunnistamattomia rautakappaleita. Paksu Korroosio.	3772,3g

- 12. Avain, 1 kpl** 25,0g
Rautainen avain, jossa lyhyt kierrepää.
X = 549,42 Y = 548,57 Z = 412
- 13. Liitupiipun koppa, 1 kpl** 13,1g
Ihmisen pään muotoinen koppa. Valmistaja Krijn Dirkse
v. 1680 - 1720 Hollanti.
X = 549,7 Y = 548,15 Z = 442
- 14. Liitupiipun koppa, 1 kpl** 7,7g
Kopassa kruunattu sydän kuvio, 1700-luvun
puoliväli.
X = 549,7 Y = 548,15 Z = 442
- 15. Liitupiipun koppa, 1 kpl** 9,7g
Ajoittamaton koppa, ei leimaa.
X = 549,4 Y = 548,9 Z = 430
- 16. Liitupiipun koppa, 1 kpl** 8,9g
Kopassa leima DA Sh. Daniel Almqvist,
1700-luvun puoliväli.
X = 549,2 Y = 548,5 Z = 406
- 17. Liitupiipun koppa, 1 kpl** 4,9g
Koppa särkynyt. Kruunattu sydän kuvio.
1700-luvun puoliväli.
X = 548,8 Y = 548,6 Z = 404
- 18. Liitupiipun kanta, 2 kpl** 4,3g
Kannassa kirjaimen N ja toisella puolella numero 2.
Olof Forsberg v. 1739-1759.
X = 549,38 Y = 548,3 Z = 407
- 19. Liitupiipun osa, 1 kpl** 4,5g
Liitupiipun kanta jossa osa pesää kiinni. Pesässä
kukkaleima. Ruotsalainen, 1700-luvun puoliväli.
X = 548,15 Y = 548,75 Z = 447
- 20. Liitupiipun särkynyt koppa, 1 kpl** 7,3g
Pesässä kukkaleima, todennäköisesti Ruotsalainen
1700-luvulta.
X = 549,5 Y = 547,9 Z = 442
- 21. Pieni kuparikappale, 1 kpl** 3g
Tunnistamaton esine, luultavasti valujäännös.
- 22. Kolikko, 1 kpl** 14,3g
Adolf Fredrikin 1 äyri vuodelta 1769.
X = 548,54 Y = 548,2 Z = 427

23. Kolikko, 1 kpl Adolf Fredrikin 1 äyri vuodelta 1760. X = 548,42 Y = 548.35 Z = 436	14,1g
24. Sirppi, 1 kpl	126,9g
25. Liitupiipun särkynyt koppa, 1 kpl Kopassa kukkaleima, todennäköisesti ruotsalainen 1700-luvun puolivälistä.	1,1g
26. Astialasia, 33 kpl Ohutta vaaleanvihreää lasia samasta astiasta.	61,5g
27. Palanutta lasia, 17 kpl	27,8g
28. Pullolasia, 1 kpl Kirkasta lasia.	12,6g
29. Kupariesine, 1 kpl Kuparinappi, pinssi tai vaateneula.	0,9g
SY 1	
30. Punasavikeramiikkaa, 12 kpl Sirpaleissa kahta eri lasitetta.	220,1g
31. Liitupiipun varsia ja kanta, 4 kpl Ajoittamattomia varsia. Kannassa ei merkintöjä.	14,3g
32. Ikkunalasia, 10 kpl Vihreää ikkunalasia.	16,0g
33. Fajanssiastian palasia, 5 kpl Koboltin sininen koristelu.	10,7g
34. Rautanauvoja, 2 kpl	26,9g
35. Rautaesine, 1 kpl Rautainen lenkki, umpinainen. Solki tai tulusrauta?	67,9g
36. Rautakappale, 1 kpl Tunnistamaton rautakappale.	80,2g
37. Kuparihakanen, 1 kpl Mahdollisesti vaateesta peräisin. X = 550,0 Y = 544,55 Z = 446	1,6g

SY 3

38. Palanutta lasia, 42 kpl	306,6g
39. Rautanauvoja, 8 kpl	123,1g
40. Piiposliini sirpale, 1 kpl	4g

SY 5

41. Punasavikeramiikkaa, 14 kpl Sirpaleita 2-3 astiasta.	417,1g
42. Fajanssia, 7 kpl Mangaanin violettia ja koboltin sinistä koristelua.	12,7g
43. Liitupiipun varsia, 14 kpl	34,8g
44. Liitupiipun pesän osia, 3 kpl Ajoittamattomia, ei leimoja.	3,8g
45. Rautanauvoja, 9 kpl	176,2g
46. Ikkunalasia, 10 kpl Vihreää ikkunalasia.	33,0g
47. Astialasia, 2 kpl Kirkasta astialasia.	6,7g
48. Astialasia, 4 kpl Vihreää astialasia.	38g
49. Piiposliiniastian sirpale, 1 kpl	0,5g
50. Liitupiipun kanta, 1 kpl Kannassa numero 3. Ehkä Olof Forsbergin "N/3" v. 1739-1759 X = 549,22 Y = 545,78 Z = 407	3,5g
51. Liitupiipun kanta, 1 kpl Kanta, jossa A/O -kirjaimet. Ehkä Anders Örnbeck v. 1751 - 1760 X = 548,93 Y = 546,0 Z = 400	3,6g

SY 6

52. Punasavikeramiikkaa, 1 kpl Läpikuultava lasite.	1,7g
---	------

53. Palanutta lasia, 2 kpl	2,2g
54. Rautanauvoja, 2 kpl	13,7g
55. Liitupiipun varsia, 2 kpl	4,8g
56. Kupariesineen katkelma, 1 kpl Ehkä valujätettä? X = 549,4 Y = 543 Z = 443	6,6g
57. Rautakappale, 1 kpl Luultavasti rautapadan reuna. X = 549,09 Y = 543 Z = 447	528,1g

SY 7

58. Ikkunalasia, 18 kpl	72,5g
59. Fajanssi, 8 kpl Koboltin sinistä koristelua.	14,4g
60. Posliiniastian sirpale, 1 kpl Toisella puolella punaista koristelua ja toisella mustaa.	2,1g
61. Liitupiipun varsia, 6 kpl	11,6g
62. Astialastia, 2 kpl Vihreää paksua astialasia.	6g
63. Astialasia, 2 kpl Kirkasta astialasia, toisessa palasessa koristelua.	8,8g
64. Kupariesine, 1 kpl Ehkä pienen kupariastian reunapala.	1,0g
65. Rautanauvoja, 3 kpl	57,9g
66. Rautaesine, 1 kpl Hevosenkengän jäänasta.	11,8g
67. Rautaesine, 1 kpl Mahdollisesti kaapin tai lipkaan sarana tai salpa.	31,3g

SY 10

68. Punasavikeramiikkaa, 29 kpl Sirpaleita 4-6 astiasta.	240,2g
--	--------

69. Liitupiipun varsia, 16 kpl	43g
70. Ikkunalasia, 12 kpl Voimakkaasti iridisoitunutta.	16,6g
71. Piiposliinia, 2 kpl	1,9g
72. Fajanssia, 1 kpl Koboltin sininen koristelu.	2,0g
73. Kivisavikeramiikkaa, 2 kpl Mineraalivesipullon sirpale ja toisen astian reunapala, jonka halkaisija on n. 11cm.	18,9g
74. Piitä, 2 kpl Ehkä tuluskiviä.	10,9g
75. Astialasia, 1 kpl Vihreää voimakkaasti iridisoitunutta.	2,7g
76. Kuvioitu liitupiipun varsi, 1 kpl Mahdollisesti hollantilainen, v. 1695 - 1705.	2,2g
77. Rautanaula, 2 kpl	54,7g
78. Rautakappaleita, 5 kpl Tunnistamattomia.	157,1g
79. Palanutta tiiltä, 2 kpl	89,3g
80. Hioinkiven kappale, 1 kpl Diabaasia jossa hioutunut pinta.	100g
81. Liitupiipun koppa, 1 kpl Ei leimaa. Muodon perusteella ehkä englantilainen v. 1640 - 1670. X = 548,33 Y = 546,2 Z = 363	11,8g
82. Liitupiipun koppa, 1 kpl Juomukuviointi, kannassa numero 43 ja toisella puolella luultavasti kruunu. Ehkä 1700-luvun puoliväli. X = 548,72 Y = 546,33 Z = 365	4,8g
83. Liitupiipun koppa, 1 kpl Tre kronor FR -leima, v. 1720 - 1751. X = 548,9 Y = 544,56 Z = 370	3,9g

SY 9

84. Fajanssiastian sirpale, 1 kpl 7,7g
Koboltin sininen koristelu, jossa tähti ja toisella puolella numeroita.
X = 549,51 Y = 543,09 Z = 405

SY 11

85. Punasavikeramiikkaa, 10 kpl 112,3g
Vihreätä, keltaista, läpinäkyvää ja koristelasitetta.

86. Liitupiipun varsia ja pesän osa, 6 kpl 24g
Ei koristelua. Ajoittamattomia.

87. Pullolasia, 9 kpl 56,6g
Tummanvihreää pullolasia.

88. Ikkunalasia, 5 kpl 11,2g
1 kpl kirkasta, 3 kpl vaalean vihreää, 1 kpl tumman vihreää.

89. Astialasia, 1 kpl 5,6g
Sinistä lasia, muotokoristelua.

90. Palanutta lasia, 3 kpl 5,5g

91. Palanutta tiiltä, 1 kpl 12,2g

92. Metallikappale, 1 kpl 72g
Luultavasti metalliastian reuna.

93. Fajanssia, 2 kpl 1,3g

94. Rautanaula, 1kpl 6,6g

SY 12

95. Punasavi-astia, 2 kpl 32,5g
Luultavasti lautanen, halkaisija noin 22,5 cm.

96. Punasavi-astia, 1 kpl 81g
Halkaisija noin 19 cm. Ruskea-keltainen koristelu.

97. Punasavikeramiikkaa, 13 kpl 111,1g
Keltaista, vihreätä ja tummaa lasitetta.

98. Ikkunalasia, 6 kpl 28,3g

99. Astialasia, 3 kpl Tumman vihreää, vaalean sinistä ja kirkasta lasia.	6,8g
100. Liitupiipun varsia, 9 kpl Ei leimoja tai koristelua.	16,9g
101. Kivisavikeramiikka sirpale, 1 kpl Westerwald-keramiikkaa jossa violettiä ja sinistä Koristelua. Halkaisija noin 11 cm. 1665-luvulta eteenpäin. X = 549,85 Y = 548,2 Z = 400	19,7g
102. Rautakappale, 1 kpl Mahdollisesti rautapadan reunasta.	849,9g
103. Metallilevy, 1 kpl	28,9g
104. Palanutta lasia, 2 kpl	8,1g
105. Fajanssia, 2 kpl Koboltin sininen koristelu.	3,9g
106. Palanutta tiiltä, 1 kpl	16,4g
107. Liitupiipun kopan sirpaleita, 2 kpl Ajoittamattomia, ei leimoja.	2,7g
108. Metalliesine, 1 kpl Hevosenkengän jäänasta.	9,6g
109. Rautanaula, 2 kpl	19g
SY 14	
110. Punasavikeramiikkaa, 70 kpl	440,9g
111. Ikkunalasi, 47 kpl Voimakkaasti iridisoitunutta, vaalean vihreää ikkunalasia.	71,5g
112. Astialasia, 1 kpl	0,5g
113. Palanutta piiposliinia, 1 kpl	4,4g
114. Rautanauvoja, 2 kpl	18,2g
115. Liitupiipun varsi, 2 kpl Toisessa varressa hieman koristelua. Ei ajoitusta.	8,5g
116. Kuparikappale, 1 kpl	4,3g

117. Palanutta tiiltä, 1 kpl 13,4g

150. Fajanssia, 1 kpl 5,6g
Sininen koristelu.

SY 15

118. Punasavikeramiikkaa, 6 kpl 154,4g
Isoimman astianpalasen pohjan halkaisija n. 13,5 cm.

119. Kivisavikeramiikkaa, 1 kpl 2,2g
Ruskea lasite, ehkä englantilaista.

120. Ikkunalasia, 6 kpl 8,7g
Voimakkaasti iridisoitunutta. Vaalean vihreää.

121. Palanutta lasia, 1 kpl 2,1g

122. Liitupiipun varsia, 11 kpl 24,4g
Ei kuvioita, ei ajoitusta.

123. Palanutta tiiltä/keramiikkaa, 2 kpl 12,8g

124. Naula, 1 kpl 13,8g

125. Hattu- tai vaateneulan nuppi, 1 kpl 1,7g
Nupissa on sauma.
X = 548,80 Y = 549,09 Z = 353

126. Liitupiippu, 1 kpl 10,2g
Ei leimaa tai kuviota. Muodon perusteella ehkä hollantilainen goudapiippu 1640-luvulta.
X = 549,06 Y = 543,47 Z = 372

127. Kolikko, 1 kpl 18g(ennen konservointia)
Ruotsin kuningas Kristiinan äyri.
v. 1632-1654
X = 549,08 Y = 545,18 Z = 368

SY13

128. Ikkunalasia, 1kpl. 0,9g

129. Pullolasia, 1kpl. 10,3g

130. Posliinia, 1kpl. 0,6g

131. Liitupiipun kappaleita, 9kpl. 10,7g

132. Rautanauloja, 8kpl.	77g
133. Luuesineen katkelma, 1kpl.	0,6g
SY16	
134. Liitupiipun varsi, 1 kpl	6,2g
135. Pullolasia, 1 kpl	2,6g
136. Rautanaula, 1 kpl	18,6g
Luu	
SY1	
137. Luumateriaali	34,6
SY3	
138. Luumateriaali	18,2g
SY4	
139. Luumateriaali	6510,4g
SY5	
140. Luumateriaali	292,9g
SY7	
141. Luumateriaali	46,9g
SY8	
142. Luumateriaali	10,5g
SY10	
143. Luumateriaali	722,4g
SY11	
144. Luumateriaali	442,9g
SY12	
145. Luumateriaali	395,9g

SY13

146. Luumateriaali 16,5g

SY14

147. Luumateriaali 684,6g

SY15

148. Luumateriaali 388,8g

SY16

149. Luumateriaali 71,2g

(SY14 150. Fajanssia, 1 kpl 5,6g)

SY6

151. Luumateriaali 16g

2011

Oulu, Pakkahuoneenkatu 9a

POISTETUT LÖYDÖT

SY2

1. Rautanauloja	248g
2. Raudankappaleita	482g
3. Liitupiipun osia	39,4g
4. Lasia	405g
5. Luuta	156,2g
6. Piiposliinia	57,9g
7. Kivisavikeramiikkaa	163g
8. Punasavikeramiikkaa	39,6g
9. Fajanssia	11,8g

SY4

10. Tunnistamiseen sopimaton luumateriaali	3139,9g
---	---------

SY5

11. Tunnistamiseen sopimaton luumateriaali	148,3g
---	--------

SY8

12. Lasia	33,9g
13. Liitupiipun osia	11,7g
14. Luuta	1099,6g
15. Punasavikeramiikkaa	328,4g
16. Kuonaa	40g
17. Rautanauloja	43,6g

18. Raudankappaleita	221,3g
19. Fajanssia	18,4g
20. Piiposliinia	3,6g
SY10	
21. Tunnistamiseen sopimaton luumateriaali	290,5g
SY11	
22. Tunnistamiseen sopimaton luumateriaali	327,2g
SY12	
23. Tunnistamiseen sopimaton luumateriaali	239,2g
SY14	
24. Tunnistamiseen sopimaton luumateriaali	332,9g
SY15	
25. Tunnistamiseen sopimaton luumateriaali	95g
LÖYDÖT ILMAN KONTEKSTIA	
26. Luuta	104g
27. Pullolasia	181,2g
28. Ikkunalasia	121,6g
29. Punasavikeramiikkaa	19,3g
30. Palanutta lasia	63,3g
31. Fajanssia	26,7g
32. Liitupiipun osia	63,8g
33. Rautanauvoja	118,5g
34. Raudankappaleita	52,3g
35. Laastia	10,1g

36. Kuonaa
37. Posliinia

95,3g
0,9g